

## Procedura civila dal chantun Grischun (PC)

acceptada dal pievel il 1. da december 1985 <sup>1)</sup>

---

### I. Las dretgiras

#### 1. DISPOSIZIUNS GENERALAS

##### Art. 1

<sup>1</sup> Questa lescha ordinescha la cumpetenza e la procedura tar la liquidaziun giudiziala da dispitas da dretg civil, uschenavant che l'ulteriur dretg chantunal na cuntegna naginas disposiziuns spezialas. Champ d'applicaziun

<sup>2</sup> Resalvadas restan las prescripziuns dal dretg federal inclusiv ils contracts internaziunals sco er ils concordats.

##### Art. 1a <sup>2)</sup>

Las indicaziuns davart las persunas, davart las funcziuns e davart las professiuns en questa lescha sa refereschon ad omaduas schlattainas, uschenavant ch'i na resulta nagut auter or dal senn da questa lescha. Egualitad da las schlattainas

##### Art. 2 <sup>3)</sup>

La giurisdicziun tenor questa lescha è chaussa:

- dals presidents cirquitals;
- dals presidents da las dretgiras districtualas;
- da las juntas da las dretgiras districtualas;
- da las dretgiras districtualas;
- <sup>4)</sup>dal derschader singul a la dretgira chantunala;
- ... <sup>5)</sup>
- da la dretgira chantunala.

Autoritads giudizialas

---

<sup>1)</sup> M dals 26 da november 1984, 639; PCG 1984/85, 858 (emprima lectura), 73 (segunda lectura)

<sup>2)</sup> integraziun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; M dals 23 da favrer 1999, 57; PCG 1999/2000, 179 (emprima lectura), 417 (segunda lectura)

<sup>3)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>4)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4604; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>5)</sup> abolì tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4604; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

**Art. 3**

Organisaziun e nominaziun

L'organisaziun e la nominaziun da las dretgiras vegnan regladas tras ils relaschs respectivs.

**Art. 4**

Cumportament en il process

<sup>1</sup> Tut las persunas participadas al process ston agir tenor buna fai.

<sup>2</sup> Spezialmain na duain las partidas betg far process ch'èn evidentamain invans, ed ellas duain mo sa servir da meds permess. Envers la dretgira èn ellas obligadas a la vardad.

<sup>3</sup> Process fatgs aposta u process targlinants ston vegnir tralaschads.

<sup>4</sup> Las persunas participadas a la procedura e lur represchentants ston sa cumportar da buna maniera e correctamain en scrit ed a bucca en il contact cun ils organs da la giurisdicziun e tranter els.

<sup>5</sup> Cuntravenziuns cunter questas obligaziuns vegnan chastiadas tras reprimanda u tras multa disciplinara fin a 5 000 francs.

**Art. 5**

Interrupziun pervia da l'introducziun d'ina procedura penala

<sup>1</sup> Sch'i resulta en il decurs d'ina procedura processuala in suspect motivà per in crim u per in delict, fa il derschader ina denunzia penala.

<sup>2</sup> La procedura civila vegn sistida per spetgar il resultat da l'inquisiziun penala, sche quel pudess avair ina influenza sin la procedura civila.

**2. CUMPETENZA TERRITORIALA****A. Cumpetenza territoriala generala****Art. 6**

Domicil, lieu da dimora

<sup>1</sup> Per plants civils è competent il derschader al domicil da l'accusà (art. 23 ss. ed art. 56 CCS <sup>1)</sup>).

<sup>2</sup> Il plant po vegnir purtà al lieu da dimora usità da l'accusà, sche l'accusà ha bandunà ses domicil senza stabilir in nov domicil u sch'el n'ha nagin domicil en Svizra. Sch'el na cumprova betg in lieu da dimora usità, po il plant vegnir purtà al lieu da dimora respectiv u, sche quel n'è betg enconuschent, a l'ultim lieu da dimora da l'accusà ch'è enconuschent.

**Art. 7**

Persunas senza domicil u dimora en Svizra

Cunter persunas che n'han ni domicil ni dimora en Svizra, po er vegnir purtà plant en quel lieu, nua ch'ellas han stabili obligaziuns.

---

<sup>1)</sup> CS 210

**Art. 8**

Cunter in burgais chantunal senza dimora u domicil en Svizra po vegnir purtà plant per obligaziuns persunalas en ses lieu d'origin, en cas da plirs lieus d'origin là, nua ch'el u ses antenats han fatg diever da dretgs politics sco ultim.

Lieu d'origin

**Art. 9**

<sup>1</sup> In plant che sa drizza en sia totalitad cunter pliras personas en differents circuls da dretgira sto vegnir purtà davant la dretgira cumpetenta da la maioritad dals accusads.

En cas da plirs accusads

<sup>2</sup> Sch'il dumber d'accusads il pli grond sa reparta gulivamain sin differents lieus, po l'accusader tscherner tranter in da quests lieus.

**B. Cumpetenzas territorialas spezialas****Art. 10**

<sup>1</sup> Plants per disptas davart la proprietad u davart auters dretgs reals vi da bains immobigliars ston vegnir purtads en quel lieu, nua ch'il bain immobigliar respectiv u nua che la part da quel cun la valur la pli gronda è inscrit u stuess vegnir inscrit en il register funsil.

Cumpetenz territoriala dal bain immobigliar

<sup>2</sup> Al medem lieu pon vegnir purtads plants per la transmissiun da proprietad fonsila, per la concessiun da dretgs reals limitads vi da bains immobigliars ed auters plants che stattan en connex cun in bain immobigliar.

**Art. 11**

Plants per disptas davart la proprietad u davart auters dretgs reals vi da bains movibels sco er pretensiuns ch'èn garantidas tras in pegn manual u tras in dretg da retenziun pon vegnir accusadas al lieu, nua che la chaussa sa chatta, u al domicil da l'accusà.

Disptas davart bains movibels

**Art. 12**

<sup>1</sup> Ils plants tenor il dretg da scussiun, per ils quals il dretg federal prescriva la procedura summarica u accelerada, ston vegnir purtads al lieu da la scussiun, dal concurs, dal relasch, da la sequestraziun u da la retenziun. Sch'il lieu da scussiun sa chatta en in auter chantun, ston plants d'opposiziun che sa drizzan cunter la persuna che ha preni en salv l'object sequestrà, vegnir purtads al lieu, nua che la chaussa sa chatta.

Fatgs da scussiun

<sup>2</sup> Pretensiuns ch'èn sequestradas pon vegnir accusadas al lieu da sequestraziun.

**Art. 13**

Plants per accziuns scumandadas u per l'omissiun d'ina accziun en Svizra pon vegnir purtads cunter abitants dal chantun e cunter personas senza do-

Plants per delicts e per omissiuns

micil en Svizra – ultra al domicil da l'accusà – er al lieu dal delict u al lieu, nua che sias consequenzas sa mussan.

#### Art. 14

Cuntraplant

<sup>1</sup> Tras la litispendenza d'in plant vegn er stabilida la cumpetenz territoriala dal cuntraplant.

<sup>2</sup> Il cuntraplant è admissibel, sch'el stat en in stretg connex cun la cuntrapretensiun u sche omaduas pretensiuns pon vegnir messas a quint e sch'igl è previs per omadus plants il medem tip da procedura. Pretensiuns patrimonialas pon vegnir fatgas valair sco cuntraplant mo en il rom da la cumpetenz materiala dal derschader appellà.

<sup>3</sup> Sch'il plant è vegni inoltrà tar la dretgira cumpetenta, na scada il cuntraplant betg tras la retratga u tras la renconuschientscha dal plant principal.

#### Art. 15

Cumpetenz territoriala da la cunvegna

<sup>1</sup> Uschenavant ch'i n'è betg prescrit ina cumpetenz territoriala impegnativa, pon las partidas designar la dretgira territorialmain cumpetenta per dispitas pervia d'ina tscherta relaziun giuridica tras in contract en scrit u tras in statut da personas giuridicas.

<sup>2</sup> La dretgira sto entrar en il plant, sch'ina partida ha ses domicil u sia sedia en il circol da dretgira u sche la relaziun giuridica concerna in bain immobigliar che sa chatta en il circol da dretgira.

<sup>3</sup> Il plant po er vegnir purtà davant la dretgira cumpetenta ordinaria, sche la cumpetenz territoriala fixada n'è betg vegnida designada expressivmain sco esclusiva.

### 3. CUMPETENZA MATERIALA

#### Art. 16 <sup>1)</sup>

President cirquital sco derschader singul

Il president cirquital giuditgescha sco derschader singul dispitas da dretg patrimonial fin a l'import da 1 000 francs.

#### Art. 17

President da la dretgira districtuala sco derschader singul

Il president da la dretgira districtuala giuditgescha sco derschader singul dispitas da dretg patrimonial da l'import da passa 1 000 francs fin a 5 000 francs.

#### Art. 18

Giunta da la dretgira districtuala

La giunta da la dretgira districtuala giuditgescha dispitas da dretg patrimonial da l'import da passa 5 000 francs fin ad 8 000 francs.

<sup>1)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

**Art. 19**

La dretgira districtuala giuditgescha:

Dretgira  
districtuala

1. disptas da dretg patrimonial da l'import da passa 8 000 francs;
2. disptas extrapatrimonialas.

**Art. 20**<sup>1)</sup>

<sup>1</sup> Sco istanza da meds legals giuditgescha la dretgira chantunala appella-ziuns (art. 218 ss.) e recurs (art. 232 ss.) en il senn da questa lescha.

Dretgira  
chantunala

<sup>2</sup> Ella giuditgescha en emprima istanza e senza procedura da mediaziun quels cas, per ils quals il dretg federal prevesa ina unica istanza chantunala.

**Art. 21**<sup>2)</sup>**Art. 22**

<sup>1</sup> Per constatar la cumpetenza materiala en disptas da dretg patrimonial vegn quintà ensemen l'import total da tut las pretensiuns dals accusaders, cun exclusiun dals tschains e dals custs e cun exclusiun da las pretensiuns or d'in eventual cuntraplant.

Constataziun da  
la valur en disptas

<sup>2</sup> Utilisaziuns u prestaziuns che sa repetan periodicamain vegnan chapitali-sadas cun 5 pertschient.

<sup>3</sup> En cas d'objects da disptas d'ina valur indefinida fixescha la dretgira appellada la valur en disptas tenor liber apprezzar u sin basa d'ina stimaziun. Sch'i resulta sin basa da questa stimaziun ch'il derschader appellà na saja betg cumpetent, vegnan las actas tramessas al derschader cumpetent per l'ulteriur tractament.

<sup>4</sup> <sup>3)</sup> Tut tenor il resultat da la stimaziun fa il president cirquital la procedura da mediaziun u la procedura sco derschader singul.

<sup>5</sup> Davart la repartiziun dals custs decida il derschader cumpetent.

---

<sup>1)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4604; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>2)</sup> abolì tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4604; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>3)</sup> versiun tenor il conclus dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

## II. Las partidas

### 1. SUBSTITUZIONI

#### Art. 23 <sup>1)</sup>

#### Art. 24

Represchentanza  
legala

En il process vegnan represchentads legalmain:

1. dunnas ch'èn en disputa giuridica cun terzas persunas pervia dals bains purtads en lètg tras lur conjugals. Las excepziuns legalas restan resalvadas;
2. <sup>2)</sup>uffants vers terzas persunas tras il titular da la tgira geniturala;
3. avugadads tras l'avugà;
4. persunas sut consulenza administrativa tras il consulent en la dimensiun da sias cumpetenzas;
5. massas ereditaras tras ils executurs dal testament u tras ils administraturs uffizials d'ierta u tras ils represchentants uffizials dals ertavels;
6. massas da concurs tras l'administraziun da concurs, massas da liquidaziun tras ils liquidaturs;
7. persunas giuridicas dal dretg public e privat tras lur organs legals u statutars.

#### Art. 25

Cumpetenzza da  
manar in process

La cumpetenzza da manar in process han:

1. avugads e consulents administrativs tras ina decleraziun da consentiment da l'autorità tutelara;
2. assistents tras in plainpudair da l'assisti u da l'autorità tutelara;
3. persunas sut consulenza tras ina decleraziun da consentiment dal consulent;
4. administraziuns da concurs, curaturs e liquidaturs tras in conclus da la radunanza dals crediturs che cuntegna la cumpetenzza da manar il process;
5. organs da las persunas giuridicas dal dretg privat ch'èn inscrites en il register da commerzi tras in extract dal register da commerzi;
6. organs da persunas giuridicas dal dretg privat che n'èn betg inscrites en il register da commerzi tras ils statuts sco er tras in extract dal protocol che cuntegna il conclus da l'organ cumpetent da manar il process;

<sup>1)</sup> abolì tenor l'art. 20 da la lescha davart las advocatas ed ils advocats, DG 310.100; entrà en vigur il 1. da fanadur 2006

<sup>2)</sup> versiun tenor l'art. 163 cifra 9 lit. c LItCCS, DG 210.100

7. organs da personas giuridicas dal dretg public, uschenavant ch'els n'han – tenor la lescha – betg la cumpetenzza da manar in process, tras in conclus da l'organ ch'è cumpetent tenor lur dretg.

#### Art. 26

<sup>1</sup> Tgi che n'agescha betg per sazez, basegna in plainpudair en scrit per manar il process. Quel sto vegnir preschentà al derschader cumpetent en la procedura da mediaziun e tar l'introducziun dal plant. Il derschader po fixar in termin adequat per preschentar posteriuramain il plainpudair.

Plainpudair

<sup>2</sup> Senza ina clausula da represchentananza speziala na pon ils plainpudairs giudizials betg vegnir transferids sin autras personas.

#### Art. 27<sup>1)</sup>

Il derschader singul u il president da l'ultima istanza giuditganta examinescha sin dumonda d'ina partida u da ses represchendant legal ses quint e fixescha il dabun. Per quai sto vegnir pajada la cauziun ch'el ha fixà. Cunter talas decisiuns po vegnir recurri entaifer 10 dis tar il derschader singul a la dretgira chantunala.

Quint dal represchendant legal

## 2. PARTIDAS ACCESSORICAS E MIDADA DA PARTIDA

#### Art. 28

<sup>1</sup> Sch'ellas n'èn betg gia sfurzadas da far quai sin basa da la relaziun giuridica da la disputa, pon pliras personas accusar u vegnir accusadas communablamain, uschenavant ch'il dretg dispitaivel u che l'obligaziun dispitavla (consorzi da disputa material) las pertutga communablamain.

Consorzi da disputa

<sup>2</sup> La medema pussaivladad exista, sch'i sa tracta da pretensiuns giuridicas da medem gener che sa basan essenzialmain sin ils medems motifs factics u giuridics (consorzi da disputa formal).

<sup>3</sup> Sch'in consort da disputa fa la dumonda correspundenta en l'emprima scrittira giuridica, po la dretgira decider da reparter la pretensiun u l'obligaziun tranter ils consorts da disputa.

#### Art. 29

Sch'i na sa tracta betg d'in consorzi da disputa prescrit, po mintgin accusar u vegnir accusà separadamain per sia part. Tras il president da la dretgira po el envidar ses cunparticipads da manar communablamain il process. La sentenza va en vigur legala tant per las partidas sco er per ils envidads, sch'ella concerna objects indivisibels u prestaziuns indivisiblas.

Invitaziun

---

<sup>1)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4605; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

**Art. 30**

Denunzia da la  
dispita

<sup>1</sup> Mintga partida che crai d'avair in dretg da regress cunter ina terza persuna u che tema la pretensiun d'ina terza persuna en cas ch'ella perda, po laschar denunziar la dispita a quella terza persuna tras il president da la dretgira, fin che la dispita è liquidada cun vigur legala, e quai inditgond provisoricamain ils motivs.

<sup>2</sup> Il denunzià ha ils medems dretgs processuals sco las partidas principalas, spezialmain il dretg d'ina ulteriura denunzia da la dispita sco er il dretg da recurrer er independentamain sin agens custs. El sto entrar en la dispita giuridica en quella situaziun, en la quala el la chatta.

<sup>3</sup> L'entrada dal denunzià en il process na dastga betg vegnir interpretada sco renconuschientscha d'in dretg da regress.

**Art. 31**

Posiziun dal  
denunzià en cas  
ch'il denunziat  
da la dispita  
renunzia al plant

Sch'il denunziat da la dispita giuridica na vul betg cuntinuar cun il process, lascha el communitgar quai al denunzià tras il president da la dretgira cun fixar in termin, entaifer il qual il denunzià sto declerar, sch'el vul medemamain renunziar a la dispita ubain sch'el vul cuntinuar cun quella sin agens custs e sin atgna ristga. Sch'il denunzià vul cuntinuar, daventa el manader dal process empè dal denunziat da la dispita e daventa partida principala.

**Art. 32**

Decisiun davart  
pretensiuns da  
regress

La dretgira po er decider davart la pretensiun da regress dal denunziat da la dispita vers il denunzià, sche questas partidas dumondan quai.

**Art. 33**

Intervenziun

Er senza vegnir intimada ha ina terza persuna il dretg da sa participar a la dispita giuridica sco intervenienta, sch'ella cumprova in interess giuridic essenzial vi da quella. L'intervenziun po succeder en mintga stadi dal process, ma l'intervenient sto entrar en tal uschia, sco ch'el al chatta. L'intervenient ha ils medems dretgs sco il denunzià.

**Art. 34**

Sentenzia

Cun resalva da l'artitgel 32 dastga la sentenza vegnir pronunziada mo per las partidas principalas; ella vegn dentant er communitgada a las partidas accessoricas. A las partidas accessoricas pon dentant vegnir adossads ils custs giudizials ed extragiudizials ch'en resultads sin basa da lur propostas.

**Art. 35**

Sistida temporara  
dal process

<sup>1</sup> Sch'ina partida mora en il decurs dal process, fixescha il president da la dretgira – sche las relaziuns giustifitgeschan quai – in termin adequat per ils ertavels per declerar, sch'els vulan cuntinuar cun il process u betg. Ils

ertavels pon pretender ch'il process vegnia sisti, fin ch'il termin per refusar l'ierta è scadi.

<sup>2</sup> Sch'i vegn introducida la procedura d'avugadaziun cunter ina partida en il decurs d'ina dispita giuridica, vegn il process sisti fin a la decisiun davart l'avugadaziun. Process per dretgs subjectivs persunals na vegnan betg pertutgads da questa regulaziun.

<sup>3</sup> Sch'ina partida fa concurs en il decurs d'in process, vala l'artitgel 207 da la lescha federala davart scussiun e concurs <sup>1)</sup>.

### Art. 36

<sup>1</sup> Sch'ina partida perda il dretg accusà u sch'ella vegn libra da l'obligaziun accusada, perquai ch'ella venda l'object da dispita durant il process, ha l'acquistader il dretg d'entrar en il process en sia piazza. Midada da partida

<sup>2</sup> Dal rest è ina midada da partida mo admissibla cun il consentiment da tut las partidas da fin qua.

<sup>3</sup> L'acquistader entra en il process en quella situaziun, en la quala el al chatta.

## 3. CUSTS

### Art. 37

<sup>1</sup> Ils custs uffizials e giudizials vegnan da princip surpigliads da las partidas. Resalvadas restan prescripziuns spezialas dal dretg federal u chantunal che prevesan ina procedura gratuita, sco er las disposiziuns davart la procedura gratuita. Regla generala

<sup>2</sup> Custs giudizials che n'èn betg vegnids chaschunads d'ina partida, vegnan per regla mess a quint a la cassa da la dretgira.

### Art. 38

<sup>1</sup> Per regla ston las partidas pagar la medema cauziun. Cauziun

<sup>2</sup> <sup>2)</sup> Uschè ditg che la partida petenta na paga betg la cauziun che vegn fixada dal derschader u dal president cirquital sco mediativ ubain na preschenta betg ina permissiun per la giurisdicziun gratuita, n'èn las autoritads giudizialas betg obligadas d'agir.

<sup>3</sup> Disposiziuns spezialas che libereschan las partidas da pagar cauziuns, restan resalvadas.

### Art. 39

<sup>1</sup> Sch'ina partida na paga betg la cauziun suenter in'emprima intimaziun, fixescha il president da la dretgira ina prolungaziun adequata dal termin cun Consequenzas en cas da mancanza da la cauziun

<sup>1)</sup> CS 281.1

<sup>2)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

smanatschar las consequenzas da negligentscha. Sche l'accusader na paja er betg la cauziun entaifer quest termin, vegn il plant stritgà sco liquidà.

<sup>2</sup> Uschè ditg che l'accusà n'ha betg pajà la cauziun, sto el vegnir exclus da la participaziun a la procedura; il president da la dretgira decida tenor liber apprezzar, quant enavant che sias propostas da cumprova vegnan permessas.

#### Art. 40

Prestaziun da garanzia da la cuntrapartida

<sup>1</sup> Per cuvrir ils custs extragiudizials presumtivs po il president da la dretgira – sin dumonda d'ina partida – obligar la cuntrapartida da pajar ina garanzia adeguata, premess che la procedura gratuita na saja betg vegnida permessa ad ella:

1. en cas che la cuntrapartida n'ha betg domicil en Svizra;
2. en cas che la cuntrapartida è insolventa, spezialmain sch'igl è vegni declerà il concurs u sch'igl è avant maun in attest da perdita;
3. en cas da plants tenor ils artigels 83 alinea 2, 86 alinea 2 e 187 da la lescha federala davart scussiu e concurs <sup>1)</sup>.

<sup>2</sup> En dispitas da collocaziun e da sequestraziun na dastga betg vegnir pretendida ina garanzia.

#### Art. 41

Termin e consequenza da negligentscha

Il president da la dretgira fixescha il gener da la garanzia ed in termin adequat per pajar quella. Sche la garanzia na vegn betg pajada entaifer il termin, sto vegnir fixada ina prolungaziun adeguata dal termin tenor l'artitgel 39 cun smanatschar las consequenzas da negligentscha.

### 4. GIURISDICZIUN GRATUITA <sup>2)</sup>

#### Art. 42 <sup>3)</sup>

Premissas

<sup>1</sup> Ad ina partida che retira agid social public u che n'è autramain – ultra da la subsistenza necessaria per ella e per ses confamigliars – betg en cas da pajar ils custs da process indispensabels, sto vegnir permessa la giurisdicziun gratuita.

<sup>2</sup> En cas da process evidentamain da levsenn u invans sto la dumonda vegnir refusada.

<sup>1)</sup> CS 281.1

<sup>2)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>3)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

**Art. 43**<sup>1)</sup>

<sup>1</sup> <sup>2)</sup> La dumonda sto vegnir inoltrada al derschader singul cumpetent, al president da la dretgira appellada en emprima istanza e per la procedura da meds legals al parsura da l'istanza da recurs appellada. La dumonda sto vegnir motivada curtamain. Ils documents necessaris ston vegnir agiuntads.

Cumpetenza e  
procedura

<sup>2</sup> Il derschader cumpetent fa ils scleriments necessaris per il giudicament. El po pretender da la vischnanca cumpetenta in rapport uffizial davart las relaziuns personalas ed economicas dal petent. Ultra da quai po el pretender dal petent e da terzas persunas attests e documents sco er interrogar il petent davart sias relaziuns, davart il tema dal process e davart ses meds da cumprova.

<sup>3</sup> Il chantun u la vischnanca che sto previsiblamain surpigliar ils custs da la giurisdicziun gratuita, sto per regla vegnir tadlà avant che relaschar la disposiziun.

<sup>4</sup> La permissiun davart la giurisdicziun gratuita sa referescha a la procedura davant ina istanza.

<sup>5</sup> Ella po vegnir revocada da tut temp, sche las premissas èn scadidas en il decurs da la procedura.

**Art. 44**<sup>3)</sup>

<sup>1</sup> Il dretg da processar gratuitamain po vegnir fatg valair da Svizzers cun domicil entaifer u ordaifer la Svizra, d'esters cun domicil en Svizra u d'esters, sch'els vegnan accusads en il Grischun u sch'els accuseschan qua pervia d'ina cumpetenza territoriala impegnativa.

Persunas  
autorizadas

<sup>2</sup> A persunas giuridicas ed a societads commerzialas, a facultads spezialas, a massas da concurs ed a massas ereditaras na vegn la giurisdicziun gratuita betg permissa.

**Art. 45**<sup>4)</sup>

<sup>1</sup> Tgi che ha inoltrà ina dumonda da giurisdicziun gratuita, na sto – fin a la decisiun – pajar ni cauziuns ni garantias per custs extrauffizials. Sche la dumonda vegn acceptada, è el liberà da l'obligaziun da pajar cauziuns e garantias sco er da pajar custs giudizials.

Effect

<sup>2</sup> Sche la partida, a la quala era vegnida permissa la procedura gratuita u la represchantanza legala gratuita, vegn en relaziuns economicas favuraivlas tras il resultat dal process u sin in'autra via, pon il chantun u las vischnancas che han surpiglià prestaziuns pretender enavos totalmain u

<sup>1)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>2)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'ag giunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4605; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>3)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>4)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

parzialmain ils custs giudizials e las expensas ch'eran vegnids relaschads per la represchentanza.

<sup>3</sup> <sup>1)</sup>Tras la procedura d'invista renda l'administrasiun da taglia accessiblas las datas necessarias a l'uffizi ch'è cumpetent per far valair ils dretgs da restituziun. En las vischnancas ha il post ch'è cumpetent per las restituziuns il dretg da prender invista da las datas necessarias sur l'uffizi da taglia.

#### **Art. 46<sup>2)</sup>**

Represchentanza  
legala

Sche la partida che ha il dretg da processar gratuitamain basegna in represchentant legal, sto l'istanza cumpetenta per la concessiun – sin dumonda e resguardond ils giavischs giustifitgads dal petent – designar in represchentant legal.

#### **Art. 47<sup>3)</sup>**

Custs

<sup>1</sup> Ils custs giudizials ed ils custs da la represchentanza legala van a quint da la vischnanca da domicil da la partida. Sche la durada da domicil è pli curta ch'in onn, van ils custs a quint dal chantun, il qual surpiglia er ils custs, sche la partida n'ha nagin domicil en il chantun. Las relaziuns da domicil en cas d'ina litispendenza èn decisivas per surpigliar tut ils custs ch'èn resultads, fin che la procedura vegn terminada cun vigur legala.

<sup>2</sup> L'indemnisaziun per represchentar la partida vegn pajada, sche quella na vegn betg cuvrida u na po betg vegnir incassada tras l'indemnisaziun da process da la cuntrapartida.

<sup>3</sup> Il dretg da l'indemnisaziun da process va a la vischnanca respectivamain al chantun en la dimensiun da lur prestaziun al represchentant legal.

<sup>4</sup> <sup>4)</sup>Il derschader singul cumpetent u il parsura da la dretgira appellada en emprima istanza u da l'istanza da meds legals fixescha – suenter che la procedura è terminada e suenter avair tadlà il portader dals custs – l'indemnisaziun per ils custs dal represchentant legal ch'èn resultads en sia part da la procedura. En ils custs da la procedura d'emprima istanza èn cuntegnids ils custs per la procedura davant il president cirquital sco mediatur.

#### **Art. 47a<sup>5)</sup>**

Meds legals

Decisiuns davart la giurisdicziun gratuita, davart la nominaziun d'in represchentant legal e davart la fixaziun da sia indemnisaziun ston vegnir com-

<sup>1)</sup> integrazion tenor l'art. 20 cifra 2 da la lescha davart las advocatas ed ils advocats, DG 310.100; entrà en vigur il 1. d'avrigl 2009

<sup>2)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>3)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>4)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4605; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>5)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

munitgadas als pertutgads e pon vegnir contestadas cun in recurs da dretg civil tenor l'artitgel 232.

### III. La procedura giudiziala

#### 1. PROCEDURA ORDINARIA

##### A. Disposiziuns generalas

##### a) Prescripziuns comunablas

##### Art. 48

<sup>1</sup> En in plant dastga mo vegnir entrà, uschenavant ch'igl exista in interess giuridic vi da ses giudicament. Interess vi dal process

<sup>2</sup> En in med legal dastga vegnir entrà mo, uschenavant ch'il recurrent vegn engrevgià tras la decisiun contestada.

##### Art. 48a <sup>1)</sup>

Las linguas da dretgira sa drizzan tenor la lescha da linguas dal chantun Grischun. Linguas da dretgira

##### Art. 49

<sup>1</sup> Scrittiras giuridicas u autras inoltraziuns ch'èn redigidas en furma incunvegna u che cuntengnan remartgas che violeschan la maniera visavi las autoritads giudizialas u visavi la cuntrapartida, ston vegnir refusadas dal president da la dretgira cun fixar in termin per far las modificaziuns, e quai cun smanatschar che l'inoltraziun valia sco betg inoltrada, sch'il termin na vegn betg observà. L'artitgel 4 da questa lescha resta resalvà. Inoltraziuns irregularas

<sup>2</sup> Scrittiras giuridicas ed inoltraziuns betg legiblas, malnettas, ch'èn senza basegn memia voluminusas u che divergeschan da l'object da disputa, pon vegnir refusadas dal president da la dretgira cun fixar in termin per far las modificaziuns, e quai cun smanatschar che l'inoltraziun valia sco betg inoltrada, sch'il termin na vegn betg observà.

---

<sup>1)</sup> integraziun tenor l'art. 26 cifra 2 da la lescha da linguas, DG 492.100; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

## b) Litispendenza

**Art. 50**

Cumenzament da la litispendenza

<sup>1</sup> La litispendenza cumenza cun l'annunzia dal plant tar il president circuital sco mediatur.

<sup>2</sup> Sch'i n'è betg prevista ina procedura da mediaziun, cumenza la litispendenza cun l'inoltraziun dal plant en scrit u en moda protocollarica tar il derschader.

**Art. 51**

Consequenzas da la litispendenza

La litispendenza ha las suandantas consequenzas:

1. la cumpetenz territoriala e materiala da la dretgira sa drizza tenor las relaziuns il mument che la litispendenza ha cumenzà e na vegn betg tangada da circumstanzas ch'en succedidas pli tard;
2. cunter in plant che vegn purtà pli tard en la medema chaussa davant in'autra dretgira ha la cuntrapartida il dretg da far objecziun da litispendenza;
3. l'object da disputa na dastga betg vegnir alienà u midà senza la permissiun dal president da la dretgira.

**Art. 52**

Mesiras preventivas

<sup>1</sup> <sup>2</sup> Sche la dretgira chantunala è prevista sco unica istanza chantunala, è cumpetent il parsura per ordinar mesiras preventivas avant che cumenzar cun il plant.

<sup>2</sup> Suenter il cumenzament da la litispendenza relascha il derschader singul u il president da la dretgira cumpetenta en chaussa – sin dumonda d'ina partida – las mesiras adattadas necessarias per reglar preventivamain las relaziuns u per segirar la chaussa dispartiva, per mantegnair sia valur e sias utilisaziuns sco er la situaziun existenta, sch'i vegn fatg valair vardai-vlamain ch'i smanatscha uschiglio per ina partida in dischavantatg che na po betg vegnir fatg bun facilmain.

<sup>3</sup> La dumonda da relaschar la disposiziun preventiva vegn tramessa a la cuntrapartida per laschar prender posiziun. Cun la consegna po vegnir relaschada ina disposiziun preventiva provisorica che resta en vigur fin che la dumonda è decidida.

<sup>4</sup> Disposiziuns preventivas pon vegnir colliadas cun smanatschar expressivamain las consequenzas penals da l'artitgel 292 dal cudesch penal <sup>3</sup>). En cas da basegn po vegnir clamada la polizia.

<sup>1</sup>) versiun tenor il conculs dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>2</sup>) versiun tenor la cifra 6 da l'agiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4605; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>3</sup>) CS 311.0

<sup>5</sup> Sche las relaziuns sa midan u sche la mesira preventiva sa mussa pli tard sco betg giustifitgada, po ella vegnir abolida u midada.

#### Art. 53

Il petent è obligà d'indemnizar la cuntrapartida mo, sch'el ha obtegni la mesira preventiva en moda illegala e culpaivla. En la disposiziun davart mesiras preventivas po il derschader obligar il petent da prestar ina garanzia.

Obligaziun  
d'indemnizaziun

#### c) Citaziuns

#### Art. 54

<sup>1</sup> Las citaziuns da las partidas e da las perditgas vegnan relaschadas da l'uffizi giudizial.

Citaziuns  
a) en il chantun

<sup>2</sup> Las partidas pon vegnir citadas valaivlamain en il medem circul u district saja quai tras il salter da dretgira cun ina citaziun che sto vegnir sutscritta da las partidas u da lur autorisads u saja quai tras ina brev recomandada. Sche quel che sto vegnir cità sa chatta en in auter circul u district, po la citaziun succeder ubain directamain cun ina brev recomandada ubain tras la mediaziun da l'uffizi cirquital respectiv.

#### Art. 55

<sup>1</sup> <sup>1)</sup> Persunas che n'abitan betg en il chantun, bain dentant en Svizra, vegnan citadas ubain cun ina brev recomandada ubain tras ina requisiziun a l'autorità giudiziala cumpetenta. Persunas che abitan a l'exteriur vegnan per regla citadas tras la mediaziun da la dretgira chantunala, uschenavant ch'il traffic direct d'ina autorità a l'autra n'è betg previs tras il dretg federal u tras in contract internaziunal. Persunas cun dimora nunenconuschen-ta ston vegnir citadas cun ina citaziun edictala en il fegl uffizial dal chantun ed en cas da basegn en auters fegls uffizials adattads.

b) ordaifer il  
chantun

<sup>2</sup> Ina partida che abita a l'exteriur è – suenter ch'ella ha survegni l'emprima comunicaziun – obligada da prender domicil da consegna en il chantun cun nominar in represchentant. Cas cuntrari pon las citaziuns vegnir relaschadas sin via edictala. Da questa prescripziun e da las consequenzas giuridicas sto ella vegnir infurmada tras la comunicaziun.

<sup>3</sup> <sup>2)</sup> La dretgira chantunala è l'autorità centrala per dumondas d'assistenza giudiziala or da l'exteriur en il senn dals contracts internazionalis.

<sup>1)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4605; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>2)</sup> integraziun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4605; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

**Art. 56**

Consegna da la citaziun

<sup>1</sup> Per che las citaziuns sajan impegnativas per quel che sto vegnir cità, ston ellas vegnir tramessas ubain persunalmain ad el ubain ad ina persuna creschida da sia chasada.

<sup>2</sup> Nua che la lescha na fixescha betg termins pli lungs, succedan las citaziuns uschè baud ch'il cità po cumparair a temp.

<sup>3</sup> Las dumengias u ils firads uffizials na dastgan vegnir tramessas naginas citaziuns. Resalvads restan acts giudizials en la procedura da cumonds uffizials e tals da character urgent.

**d) Termins e dis da cumparsa****Art. 57**

Cumpetenzza

Il president da la dretgira fixescha dad el anor il termin d'acts processuals giudizials.

**Art. 58**

Consequenzas da negligientscha

<sup>1</sup> Sch'in termin legal na vegn betg observà, scada l'act processual respectiv.

<sup>2</sup> Sch'i vegn colliada ina consequenza da negligientscha cun la fixaziun dal termin giudizial, sto quella vegnir smanatschada en la disposiziun.

<sup>3</sup> Sch'ina partida negligescha il di da cumparsa fixà per far in act intermediar giudizial, po quest act tuttina vegnir manà tras.

**Art. 59**

Calculaziun da termins

<sup>1</sup> Termins legals cumenzan quel mument ch'il fatg u che l'act respectiv, al qual els èn colliads, ha già lieu.

<sup>2</sup> Termins giudizials cumenzan il mument da lur communicaziun, sche la disposiziun giudiziala na fixescha betg senza in auter mument per il cumenzament dal termin.

<sup>3</sup> Per calcular il termin na vegn betg quintà quel di, il qual ha lieu il fatg che ha chaschunà il termin. Il termin è observà, sche l'inoltraziun concernenta u sch'ils documents concernents èn vegnids surdads l'ultim di dal termin ad in uffizi da posta u a l'uffizi cumpetent entaifer las uras da biro.

<sup>4</sup> Sche l'ultim di dal termin è ina sonda, ina dumengia u in firà uffizial, vala l'emprim lavurdi suandant sco ultim di dal termin.

<sup>5</sup> In termin current na vegn – cun resalva da l'artitgel 62 da questa lescha – suspendì u interrut en nagin cas.

**Art. 60**

Prolungaziun da termins

<sup>1</sup> Termins per meds legals sco er termins che vegnan designads en la lescha u tar la fixaziun expressivamain sco peremtorics, na pon betg vegnir prolungads. Sin dumonda motivada pon tut ils auters termins vegnir pro-

lungads ina giada tras ils president da la dretgira. Dumondas per ulteriuras prolungaziuns da termin vegnan per regla acceptadas mo cun il consentiment da la cuntrapartida.

<sup>2</sup> Ils medems principals valan per spustar dis da cumparsa.

#### Art. 61

<sup>1</sup> Termens negligids pon vegnir restabilids mo, sch'i vegn cumprovà ch'i Restabiliment  
n'è betg stà pussaivel per la partida negligenta u per ses represchentant d'observar il termin pervia d'in impediment, dal qual els n'èn betg la culpa.

<sup>2</sup> Sut las medemas premissas vegnan repetids dis da cumparsa negligids.

<sup>3</sup> La dumonda da restabiliment sto vegnir inoltrada entaifer 10 dis suenter la scadenza da l'impediment. Il president da la dretgira decida suenter avair tatlà la cuntrapartida.

#### e) Vacanzas da dretgira

#### Art. 62

<sup>1</sup> Dal settavel di avant Pasca fin e cun il settavel di suenter Pasca, dals 15 da fanadur fin e cun ils 15 d'avust e dals 18 da december fin e cun ils 2 da schaner èn vacanzas da dretgira. Durant quest temp èn ils termins suspendids ed i na dastgan vegnir fatgs nagins acts processuals giudizials. Resalvads restan acts processuals per interromper la surannaziun. Vacanzas da dretgira

<sup>2</sup> Exceptadas da quai èn:

1. chaussas da cumonds uffizials;
2. disptas pervia da contracts individuals da lavur, uschenavant ch'il dretg federal prescriba ina procedura speditiva en quest regard;
3. chaussas concernent la garanzia en il commerzi cun muvel;
4. autras disptas, per las qualas ina procedura summarica è prescritta tras lescha u tras ordinaziun;
5. proceduras che vegnan declaradas sco urgentas tras ina disposiziun dal president da la dretgira competent;
6. dumondas per segirar ina cumprova periclitada;
7. proceduras da la giurisdicziun voluntara.

#### B. *Proceduras davant il president cirquital sco mediatu<sup>1)</sup>*

#### Art. 63 <sup>2)</sup>

Sch'il giudicament da disptas tutga a la cumpetenzza dal president da la dretgira districtuala sco derschader singul, da la giunta da la dretgira districtuala u da la dretgira districtuala, ston quellas disptas vegnir intro- Mediazion obligatoria

<sup>1)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>2)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

ducidas tras ina procedura da mediaziun davant il president cirquital sco mediatuor.

**Art. 64** <sup>1)</sup>

Dumonda da  
mediaziun

Il plant sto vegnir annunzià en scrit u en furma da protocol tar l'uffizi cirquital cun inditgar exactamain las partidas cun num u firma e l'adressa, il num e l'adressa d'eventuals represchentants sco er cun ina circumscriziun generala da l'object da disputa. En cas da plants per pretensiuns sto vegnir inditgada la valur en disputa.

**Art. 65**

Citaziun

<sup>1</sup> <sup>2)</sup> Il president cirquital fixescha il termin da la tractativa entaifer 20 dis dapi che la dumonda da mediaziun è entrada. Las partidas vegnan citadas a temp a la tractativa ed intimadas da prender cun sai lur documents da cumprova.

<sup>2</sup> Sche la dumonda da mediaziun è vegnida colliada cun la dumonda da fixar la tractativa pir pli tard, sto quai vegnir communitgà a la cuntrapartida. Ella ha il dretg da pretender da tut temp che la tractativa da mediaziun vegnia manada tras.

**Art. 66** <sup>3)</sup>

Cumparsa  
persunala,  
represchentananza

<sup>1</sup> <sup>4)</sup> Partidas che abitan en il circol duain per regla cumparair persunalmain a la tractativa da mediaziun, medemamain las partidas en il process da di-vorzi u en il process concernent il partenadi registrà.

<sup>2</sup> Partidas che na cumparan betg sezzas davant l'uffizi cirquital pon vegnir represchentadas mo tras in represchentant legal u tras in advocat patentà. L'artitgel 23 alinea 3 resta resalvà <sup>5)</sup>.

**Art. 67**

Pretensiun da  
dretg

<sup>1</sup> L'accusader sto motivar sia pretensiun a bucca e sto inoltrar en scrit u dar a protocol sia pretensiun da dretg formulada u en cas da plants per pretensiuns la valur en disputa da sia pretensiun da dretg.

<sup>1)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>2)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>3)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>4)</sup> versiun tenor l'art. 1 cifra 7 da la lescha davart l'adattaziun da leschas a la lescha federala davart il partenadi registrà da pèrs da la medema schlattaina, CUL 2006, FUC 4892; entrà en vigur il 1. d'avrigl 2007

<sup>5)</sup> ussa art. 4 da la lescha davart las advocatas ed ils advocats, DG 310.100

<sup>2</sup> <sup>1)</sup> Sch'in eventual cuntraplant na vegn betg fatg valair en medema moda, scada el. Resalvada resta l'inoltraziun posteriura d'in cuntraplant en la procedura da divorzi e da separaziun sco er en la procedura per schliar il partenadi registrà sin basa da prescripziuns federalas.

#### Art. 68 <sup>2)</sup>

<sup>1</sup> Il president cirquital taidla las partidas, las interroghescha davart circumstanzas dal fatg e davart meds da cumprova ed examinescha lur documents en scrit. En cas da basegn po el far ina inspeccziun al lieu. Ulteriurs meds da cumprova èn exclus. En cas motivads po el ordinar ina segunda tractativa.

Tractativa

<sup>2</sup> Las tractativas davant l'uffizi cirquital n'èn betg publicas.

#### Art. 69 <sup>3)</sup>

Il president cirquital è obligà da reglar la disputa sche pussaivel a la buna. Perquai duai el admonir las partidas a la bainvulientscha e las suttametter – sch'ellas na sa cunvegnan betg sezzas – dad el anor propostas d'enclegientscha ch'el considerescha sco adequatas tenor il dretg e tenor la giustia.

Emprova da mediaziun

#### Art. 70

<sup>1</sup> <sup>4)</sup> Sch'il plant vegn retratg, renconuschì u liquidà tras enclegientscha, decida il president cirquital suenter avair tadlà las partidas davart la repartiziun dals custs uffizials ed extrauffizials, uschenavant che las partidas na vegnan betg d'accord en questa chausa.

Protocolraziun e disposiziun da stritgada

<sup>2</sup> La retratga u la renconuschientscha d'in plant u in'enclegientscha vegn remartgada en il protocol, integrada pled per pled en la disposiziun da stritgada e communitgada a las partidas. La renconuschientscha dal plant sco er l'enclegientscha survegnan uschia l'effect d'ina sentenza legalmain valaivla en il senn dals artitgels 252 ss. da questa lescha.

<sup>3</sup> Quest artitgel vala conform al senn er per il cuntraplant.

#### Art. 71

<sup>1</sup> <sup>5)</sup> Il president cirquital maina in protocol, en il qual ils suandants puncts ston vegnir integrads:

Protocolraziun

<sup>1)</sup> versiun tenor l'art. 1 cifra 7 da la lescha davart l'adattaziun da leschas a la lescha federala davart il partenadi registrà da pèrs da la medema schlattaina, CUL 2006, FUC 4892; entrà en vigur il 1. d'avrigl 2007

<sup>2)</sup> versiun tenor il conclus dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>3)</sup> versiun tenor il conclus dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>4)</sup> versiun tenor il conclus dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>5)</sup> versiun tenor il conclus dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

1. data che la dumonda da mediaziun è vegnida annunziada e che quella è vegnida communitgada a la cuntrapartida;
2. data da la tractativa ed indicaziun da las personas preschentass sco er ordinaziuns per tegnair avert il protocol;
3. indicaziun exacta da las partidas cun num u firma e cun l'adressa, sco er ils nums e las adressas d'eventuals represchentants;
4. las pretensiuns da dretg da las partidas. En cas da plants per pretensiuns sto vegnir inditgada la valur en disputa;
5. indicaziuns davart il success da la tractativa, davart la renconuschientscha u la retratga dal plant u dal cuntraplant u davart la conclusiun d'ina enclegientscha che sto vegnir inscritta cumplainamain;
6. custs uffizials respectivamain la decisiun da custs da la procedura da mediaziun;
7. data da l'emissiun e da la comunicaziun da l'enviament.

<sup>2</sup> Il protocol vegn muni cun la sottascripziun e cun il bul uffizial. Ulterioras indicaziuns na dastgan betg vegnir integradas en il protocol ed en l'enviament.

<sup>3</sup> <sup>1)</sup>En cas d'enclegientschas vegn in exemplar cun la sottascripziun da las partidas e dal president cirquital mess a las actas uffizialas.

#### **Art. 72 <sup>2)</sup>**

Tegnair avert il  
protocol

Sin dumonda motivada d'ina partida po il protocol vegnir laschè avert fin a 3 mais, e quai senza quintar las vacanzas da dretgira. Suenter la scadenza da quest termin po mintga partida pretender che l'enviament vegnia emess. Sche la consegna da l'enviament na vegn betg pretendida entaifer in termin posteriur che sto vegnir fixà dal president cirquital, po quel strigar la procedura cun adossar ils custs.

#### **Art. 73**

Enviament

En cas che la mediaziun n'ha betg success, vegn l'enviament tramess a las partidas, e quai cun las indicaziuns tenor l'artitgel 71.

#### **Art. 74 <sup>3)</sup>**

Enviament  
incorrect

In enviament ch'è emess en regard formal en moda evidentamain faussa u incumpletta sto vegnir refusà dal president da la dretgira, tar il qual quel vegn deponi, al president cirquital per al rectifitgar.

<sup>1)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>2)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>3)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

**Art. 75<sup>1)</sup>**

Concessiuns e propostas d'enclegientscha fatgas davant il president cirquital ston vegnir consideradas per il process sco betg succedidas e sco nunpregiuditgablhas. Davart questas chaussas na dastga nagin vegnir clamà sco perditga u vegnir interrogà giudizialmain.

Nagina obligaziun da concessiuns en cas d'ina emprova da mediaziun senza success

**Art. 76**

<sup>1</sup> Sche l'accusader na cumpara betg a la tractativa da mediaziun, vegn fixada ina segunda tractativa. Sch'el na cumpara puspè betg, vegn il plant stritgà.

Consequenzas da negligentscha en cas d'absenza da las partidas

<sup>2</sup> Sche l'accusà na cumpara betg a l'emprima tractativa, vegn fixada ina nova tractativa, cun excepziun dals suandants cas:

1. sche l'accusà è absent senza che ses domicil saja enconuschent u sch'el sa chatta a l'exteriur senza avair in represchentant en Svizra;
2. sche l'accusà contesta la cumpetenzza da las dretgiras grischunas cun la motivaziun che ses domicil sa chattia en in auter chantun.

<sup>3</sup> <sup>2)</sup> La partida absenta sto per regla surpigliar ils custs uffizials ed extra-uffizials ch'èn vegnids chaschunads tras lur negligentscha. Ultra da quai po ella vegnir chastiada dal president cirquital cun ina multa fin a 200 francs.

<sup>4</sup> Sch'i n'ha betg lieu ina segunda tractativa u sche l'accusà na cumpara betg duas giadas, vegn emess l'enviament.

**Art. 77<sup>3)</sup>**

Sche l'accusader na cuntinuescha betg il process suenter l'emissiun da l'enviament, decida il president cirquital – sin dumonda da l'accusà e suenter avair tadlà la cuntrapartida – davart ils custs uffizials da mediaziun sco er davart l'indemnisaziun da la partida.

Decisiun da custs

**C. Proceduras davant il derschader singul****Art. 78**

<sup>1</sup> <sup>4)</sup> En la procedura davant il president cirquital sto il plant vegnir inoltrà en scrit. En cas motivads po quel er vegnir mess al protocol. El sto cuntengnair l'indicaziun exacta da las partidas cun num u firma e l'adressa, il num e l'adressa d'eventuals represchentants, la pretensiun da dretg cun inditgar la valor en disputa en cas da plants per pretensiuns, sco er ils fatgs

Introducziun dal plant

<sup>1)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>2)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>3)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>4)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

ed ils mussaments essenziali. Documents da cumprova ston vegnir agiuntads al plant u surdads al derschader.

<sup>2</sup> Entaifer il termin peremptoric da 20 dis dapi la communicaziun sto l'accusader inoltrar l'enviament ed in plant tenor l'artitgel 82 al president da la dretgira districtuala sco derschader singul.

<sup>3</sup> Sch'ina inoltraziun na correspunda betg a questas pretensiuns, fixescha il derschader singul in curt termin per che l'accusader possa curreger la mancanza, quai cun smanatschar ch'i na vegnia uschiglio betg entrà en l'appellaziun.

#### **Art. 79 <sup>1)</sup>**

Liquidaziun en la procedura d'examinaziun preliminar

Sch'il derschader appellà è territorialmain incumpetent, na vegn betg entrà en il plant. Sch'il plant sa mussa da bel principi sco nunmotivà, sto el vegnir refusà senza ulteriura procedura. En cas d'incumpetenza materiala vegn il plant tramess vinavant a l'istanza cumpetenta.

#### **Art. 80**

Procedura

<sup>1</sup> Il plant sto vegnir tramess a l'accusà per che quel possa inoltrar ina risposta processuala en scrit. Per la risposta valan las medemas prescripziuns sco per il plant.

<sup>2</sup> Suenther che la corrispondenza è finida, retschertga il derschader – d'uffizi u sin dumonda da las partidas – las cumprovas necessarias, fa ina trattativa principala, uschenavant che las partidas na renunzian betg a quella, e relascha alura sia sentenza.

#### **Art. 81**

Disposiziuns subsidiaras

Per la procedura davant il derschader singul valan dal rest las prescripziuns da la procedura ordinaria.

### **D. *Procedura davant la giunta da la dretgira districtuala e davant la dretgira districtuala***

#### **a) *Introducziun dal process***

#### **Art. 82**

Plant, cuntegn ed agiuntas

<sup>1</sup> En ils cas da disputa davant la giunta da la dretgira districtuala e davant la dretgira districtuala sto l'accusader inoltrar l'enviament ed in plant al president da la dretgira, e quai entaifer il termin peremptoric da 20 dis dapi la communicaziun da l'enviament. Il plant sto cuntegnair:

1. la denominaziun exacta da las partidas, da lur domicils e da lur representants;

---

<sup>1)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

2. la pretensiun da dretg;
3. la preschentaziun dals fatgs, sin ils quals il plant sa basa, cun inditgar ils meds da cumprova;
4. las dumondas per:
  - a) interrogar perditgas;
  - b) ordinar expertisas;
  - c) edir documents cun designar quels uschè precisamain sco pussaivel e cun inditgar lur possessurs ed il tema da cumprova;
5. la sottascripziun da l'accusader u da ses represchentant;
6. eventualas indicaziuns davart il dretg ester applitgabel.

<sup>2</sup> Al plant ston vegnir agiuntads:

1. il plainpudair giudizial;
2. ils documents menziunads, uschenavant che quels èn en possess da l'accusader u pon vegnir appurtads da quel, cun agiuntar in register da las actas ch'è numerà successivamain;
3. il tema da dumondas a las perditgas ed als experts cun inditgar exactamain ils nums e las adressas da las perditgas.

<sup>3</sup> Renviaments a las disposiziuns legalas che ston vegnir applitgadas èn admissibels, n'excludan dentant betg motivaziuns giuridicas divergentas.

#### Art. 83

Sche l'accusader ha inoltrà memia tard l'enviament u il plant, stritga il president da la dretgira il plant cun decider davart ils custs. Questa prescripziun vala er per in cuntraplant che vegn inoltrà memia tard.

Consequenzas da negligentscha en cas da retard

#### Art. 84

<sup>1</sup> Il plant vegn tramess a l'accusà cun fixar in termin da 20 dis per inoltrar ina resposta processuala.

Resposta processuala

<sup>2</sup> Sche l'accusà contesta la cumpetenzza territoriala da la dretgira appellada, ston vegnir numnads mo ils fatgs ed ils meds da cumprova ch'èn necessaris per motivar questa objecziun.

<sup>3</sup> In eventual cuntraplant en consequenza da scadenza sto vegnir inoltrà cun la resposta processuala.

#### Art. 85

Suenter che la resposta processuala è entrada, decida il president da la dretgira davart:

Decisiun davart la procedura

1. la fixaziun d'in termin per rectifitgar mancanzas formalas, sco en cas d'in plainpudair giudizial mancant u insuffizient, d'in represchentant legal cun ina cooperaziun mancanta, da la denominaziun incorrecta da las partidas e.u.v.;
2. la realisaziun d'ina segunda corrispondenza;
3. la realisaziun d'ina tractativa a bucca (art. 91).

Ulteriuras  
scrittiras  
giuridicas

#### Art. 86

<sup>1</sup> En cas d'in cuntraplant sto vegnir fixà in termin per l'accusader per inoltrar ina risposta.

<sup>2</sup> La replica e la duplica vegnan ordinadas cun fixar in termin da 20 dis, sch'il president da la dretgira considerescha quai sco necessari.

Furma e cuntegn  
da las scrittiras  
giuridicas

#### Art. 87

<sup>1</sup> Objecziuns formalas da tut gener che pon vegnir fatgas valair en quest mument e che na ston betg vegnir resguardadas d'uffizi, ston vegnir menziunadas en las scrittiras giuridicas, e quai cun la consequenza ch'ellas scadan en cas d'omission.

<sup>2</sup> Entaifer 20 dis ha l'accusader il dretg da far objecziun cunter perditgas e cunter expertisas che vegnan proponidas en l'ultima scrittira giuridica e da prender posiziun davart il nov tema da dumondas per las perditgas e per ils experts. Cunter documents che vegnan pir inoltrads cun la duplica ha l'accusader il dretg da far propostas da cumprova concernent lur nunautenticità.

<sup>3</sup> Per la risposta processuala, per la replica e per la duplica sco er per las scrittiras giuridicas dal cuntraplant valan las prescripziuns da l'artitgel 82 da questa lescha conform al senn.

<sup>4</sup> Las scrittiras giuridicas ston vegnir inoltradas en in dumber d'exemplars suffizient per la dretgira e per mintga cuntrapartida, dentant almain en dus exemplars.

Annotaziun dals  
termins

#### Art. 88

<sup>1</sup> Ils dis d'entrada ston vegnir annotads sin las inoltraziuns. Plinavant vegn fatg in register da tut las actas processualas e lur integraziun vegn attestada cun la data sin las actas.

<sup>2</sup> Disposiziuns relaschadas en la procedura vegnan prenidadas ad acta.

Invista da las  
actas  
processualas

#### Art. 89

Fin a la tractativa principala pon las partidas prender invista da las actas processualas. Sin dumonda ston las actas vegnir exponidas per curt temp en in uffizi al lieu da domicil da las partidas u da lur represchentants per prender invista. Ad advocats patentads pon quellas er vegnir tramessas directamain per prender invista.

Fin da l'introducziun  
dal process

#### Art. 90

Suenter la terminaziun da la procedura tenor l'artitgel 85 e d'ina eventuala segunda correspundenza, è l'introducziun dal process finida.

Tractativa a  
bucca

#### Art. 91

En mintga stadi da la procedura po il president da la dretgira far ina tractativa a bocca, cun la quala duai vegnir tschertgà che las partidas sa cunve-

gnian cumplainamain u parzialmain davart la chaussa disputaivla u davart l'ulteriura procedura.

## b) Preparaziun dal process

### Art. 92

Sche la cumpetenzza da la dretgira na vegn betg contestada expressivamain en las scrittiras giuridicas, è l'admissiun dada. Resalvadas restan prescripziuns impegnativas davart la cumpetenzza. L'admissiun è lianta per tut las instanzas chantunalas. Admissiun

### Art. 93

<sup>1</sup> En mintga stadi da la procedura, en cas da basegn suenter avair re-tschertgà las cumprovas necessarias, po il president da la dretgira fixar ina tractativa giudiziala, a la quala vegn decedì davart las premissas da process. Decisiun davart las premissas da process

<sup>2</sup> <sup>1)</sup> Decisiuns davart la cumpetenzza pon en mintga cas vegnir contestadas cun in recurs tar la dretgira chantunala. En tut ils ulteriurs cas è il recurs admissibel mo, sche la dretgira n'è betg entrada en il plant.

<sup>3</sup> Sche la cumpetenzza vegn affirmada e sche questa decisiun na vegn betg contestada u vegn confermada en la procedura da recurs, è ella fixada en moda lianta per tut las instanzas chantunalas.

<sup>4</sup> <sup>2)</sup> Sch'ina autra partiziun da la dretgira appellada, sche ses president u sch'il president cirquital vegn declerà sco cumpetent, vegnan las actas tramessas a quella istanza per l'ulteriur tractament. Il derschader declerà sco cumpetent decida er davart la repartiziun dals custs.

<sup>5</sup> Sch'in auter derschader grischun vegn declerà sco cumpetent, resta la litispendenza en vigur, uschenavant che l'accusader fa pendent il plant tar il derschader cumpetent entaifer 60 dis dapi la communicaziun da la decisiun.

### Art. 94

<sup>1</sup> Tractativas giudizialas pon vegnir manadas tras per decider davart dumondas parzialas da dretg material, spezialmain concernent la surannaziun e la legitimaziun activa u passiva, sch'i po vegnir supponi che la procedura sa laschia simplifitgar uschia. Decisiun davart dumondas parzialas

<sup>2</sup> Sche la dretgira refusa il plant en questa procedura, relascha ella ina sentenza; cas cuntrari vegn cuntinuà cun la procedura.

---

<sup>1)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4605; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>2)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>3</sup> Meds legals èn admissibels mo cunter sentenzias che liquideschan il process.

#### Art. 95

Preparaziun dal process

<sup>1</sup> Sunter la fin da l'introducziun dal process e d'ina eventuala procedura tenor l'artitgel 93 u 94 prepara il president da la dretgira il process uschia, che la chaussa dispaiva po vegnir liquidada a la tractativa principala senza interrupziun.

<sup>2</sup> En cas motivads po il president da la dretgira separar la disputa giuridica da tut temp en pliras proceduras u unir proceduras inoltradas separadamain.

#### Art. 96

Disposiziun da cumprova

<sup>1</sup> Il president da la dretgira retschertga las cumprovas che al paran decisivas, relascha la disposiziun da cumprovas e communitgescha quella a las partidas. En quella vegnan inditgads ils meds da cumprova admissibels e prendidas las ordinaziuns necessarias per la recepziun dals meds da cumprova che n'èn betg anc vegnids retschertgads.

<sup>2</sup> Il president da la dretgira po revegnir a la disposiziun da cumprova fin che la preparaziun dal process è terminada.

#### Art. 97

Retschertga da las cumprovas, preparaziun da la tractativa principala

Plinavant po il president da la dretgira:

1. interrogar las perditgas u laschar las interrogar sin via da la requisiziun uffiziala, premess ch'ellas na ston betg vegnir interrogadas sin il lieu a chaschun d'ina inspeziun giudiziala al lieu;
2. liquidar eventualas dumondas d'ediziun tras intimaziuns e requisiziuns uffizialas;
3. fixar in termin per las partidas per inoltrar ils documents menziunads en las scrittiras giuridicas, che n'èn dentant betg anc appurtads;
4. far – sulet u ensemen cun auters commembers da la dretgira – ina inspeziun al lieu, sch'ina tala è vegnida dumandada e sche las partidas èn d'accord da far tala avant la tractativa principala;
5. laschar far – sche necessari – plans, fotografias e disegns davart l'object da disputa, e quai dad el anor u sin dumonda d'ina partida;
6. tschertgar da sa cunvegnir cun las partidas davart ils experts e davart l'instrucziun ch'els han da survegnir, sch'igl è vegnida dumandada in'expertisa. Cas cuntrari designescha el ils experts, fixescha lur instrucziun e procura che las expertisas sajan prontas il mument da la tractativa principala;
7. obligar las partidas tenor bainapprezar d'inoltrar entaifer in termin adequat in rendaint cler cun las explicaziuns necessarias u envidar las partidas ad ina tractativa davant il president per sclerir e per liquidar differenzas en process da quints sco er en cas da disputas davart

liquidaziuns da bains matrimonials u davart partiziuns d'ierta. Ils artitgels 104 ss. da la lescha introductiva tar il cudesch civil svizzer <sup>1)</sup> restan resalvads;

8. nominar in referent ed ordinar in studi d'actas spezial per ils derschaders en cas da meds da cumprova difficils u en cas da dispitas cumplitgadas davart ils quints.

#### Art. 98

Meds da cumprova che na vegnan betg menziunads en la correspundenza vegnan admess mo en il rom da las pretensiuns da gener effectiv fatgas en las scrittiras giuridicas e mo sut las suandantas premissas:

Propostas da cumprova posteriuras

1. Novs documents pon anc vegnir inoltrads entaifer in termin che vegn fixà dal president da la dretgira ensemen cun la citaziun a la tractativa principala, e quai cun trametter a medem temp copias a la cuntrapartida. Quella è autorisada da dumandar tant la suspensiun da la tractativa principala sco er cuntracumprovas.
2. L'interrogaziun da perditgas e l'ordinaziun d'ediziuns pon vegnir dumandadas, sche quests meds da cumprova èn vegnids enconuschents al petent senza sia culpa pir tras la procedura da cumprova. La dumonda sto vegnir fatga entaifer 20 dis a partir da quel mument che la partida ha survegni enconuschientscha dal med da cumprova respectiv.
3. La dretgira po ordinar da tut temp la deposiziun da cumprova da la partida, expertisas ed inspecziuns al lieu.

#### Art. 99

Sche necessari po il president da la dretgira incumbensar auters commembers da la dretgira cun la preparaziun dal process.

Derschader d'instrucziun

#### Art. 100 <sup>2)</sup>

#### c) Convocaziun da la dretgira

#### Art. 101

La tractativa principala duai per regla vegnir fixada entaifer in mais suentar la fin da la preparaziun dal process.

Fixaziun da la tractativa principala

#### Art. 102

<sup>1)</sup> Las citaziuns a las partidas vegnan relaschadas almain 20 dis avant la tractativa principala cun communitgar la cumposiziun da la dretgira.

Citaziun

<sup>1)</sup> DG 210.100

<sup>2)</sup> abolì tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4606; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>2</sup> <sup>1)</sup> Il president da la dretgira po obligar las partidas da cumparair persunalmain. En cas da plants sin separaziun, sin divorzi u sin nunvalaivladad d'ina lètg sco er en cas da plants sin schliaziun u sin nunvalaivladad d'in partenadi registrà ston las partidas cumparair persunalmain davant dretgira. Davart excepziuns decida il president da la dretgira. Partidas absentas pon vegnir chastiadas da la dretgira cun ina multa fin a l'import da 500 francs.

<sup>3</sup> A la tractativa principala vegnan citads er ils experts, sche quels duain preschentar lur expertisas a bucca.

#### **Art. 103**

Suspensiun da la  
tractativa princi-  
pala

<sup>1</sup> Il president da la dretgira po mo disponer da suspender ina tractativa principala gia fixada sin dumonda motivada.

<sup>2</sup> Dumondas da suspensiun che na vegnan betg inoltradas almain 5 dis avant, na ston betg vegnir resguardadas, auter ch'en cas da forza superiura.

<sup>3</sup> Sche la suspensiun succeda sin dumonda d'ina partida, sto quella surpilgiar ils custs giudizials supplementars che resultan e – tut tenor las circumstanzas – er indemnisar la cuntrapartida.

#### **Art. 104**

Convocaziun da  
la dretgira

<sup>1</sup> Tar la convocaziun dals derschaders ston vegnir resguardads motivs da recusaziun enconuschents.

<sup>2</sup> Tar la convocaziun vegnan communitgadas als derschaders – cun l'intent da lur legitimaziun – las chaussas dispaivlas ch'èn fixadas per la tractativa.

<sup>3</sup> Il president da la dretgira po communitgar als derschaders las scrittiras giuridicas, eventualmain er las actas, en moda adequata avant la tractativa.

#### **d) Tractativa principala**

#### **Art. 105**

Tractativa orala  
e publica

<sup>1</sup> <sup>2)</sup> Las tractativas davant la dretgira vegnan manadas a bucca ed èn da princip publicas. Betg publicas èn las tractativas en chaussas da lètg, dal partenadi registrà, da parentella e da status.

<sup>2</sup> Tras ina decisiun giudiziala po la publicitad vegnir esclusa er en auters cas, sche interess public e privats impurtants pretendan quai.

---

<sup>1)</sup> versiun tenor l'art. 1 cifra 7 da la lescha davart l'adattaziun da leschas a la lescha federala davart il partenadi registrà da pèrs da la medema schlattaina, CUL 2006, FUC 4892; entrà en vigur il 1. d'avrigl 2007

<sup>2)</sup> versiun tenor l'art. 1 cifra 7 da la lescha davart l'adattaziun da leschas a la lescha federala davart il partenadi registrà da pèrs da la medema schlattaina, CUL 2006, FUC 4893; entrà en vigur il 1. d'avrigl 2007

<sup>3</sup> Davart l'admissibladad da registraziuns sonoras e visualas decida il president da la dretgira.

#### Art. 106

Davant dretgira han las partidas il dretg sin tractament egal e sin atenziun giuridica eguala a norma da las suandantas disposiziuns.

Dretg sin tractament egal e sin atenziun giuridica eguala

#### Art. 107

<sup>1</sup> Sunter la prelecziun da l'enviament vegnan examinads ils plainpudairs giudizials e giuditgadas eventualas objecziuns da recusaziun.

Legitimaziun da la dretgira e da las partidas, cumpetenzza

<sup>2</sup> Sunter prenda la dretgira posiziun davart eventualas objecziuns cunter sia cumpetenzza e davart ulteriuras premissas da process. Ella examinescha quellas d'uffizi, uschenavant ch'i vegnan en consideraziun prescripziuns liantas.

<sup>3</sup> En cas da basegn suonda alura la prelecziun da las scrittiras giuridicas.

#### Art. 108

<sup>1</sup> Sunter survegnan las partidas la chaschun da dumandar la procedura da cumprova, cunzunt per dumondas d'ediziun betg liquidadas, per procurar expertisas e per far inspecziuns al lieu.

Repassada da la procedura da cumprova

<sup>2</sup> Documents che n'en betg menziunads en las scrittiras giuridicas dastgan mo pli vegnir inoltrads cun il consentiment da la cuntrapartida. La nominaziun da novas perditgas è esclusa.

<sup>3</sup> Sunter che la procedura da cumprova è finida, n'en propostas da cumprova da las partidas betg pli admissiblas davant l'emprima istanza.

#### Art. 109

<sup>1</sup> A mintga partida sto vegnir admess da far in referat a bucca; l'accusader ha l'emprim pled, l'accusà l'ultim pled. En ils referats da partida ston – utilisond il material da cumprova – vegnir resumads ils fatgs en moda curta e clera ed agiuntadas las argumentaziuns giuridicas. Sche l'accusà è er cunteraccusader, sto el agiuntar il cuntraplant a la resposta, e l'accusader surpiglia en quest regard la posiziun da l'accusà.

Referats da partida

<sup>2</sup> Il president da la dretgira decida, sch'i ston vegnir permess ulteriurs referats a las partidas. En cas difficils po el er ordinar d'inoltrar curtas explicaziuns giuridicas en scrit.

#### Art. 110

Tar mintga referat da quella partida che als ha convocà u a favur da la quala els èn intervegnids pon denunziads ed intervenients cumplettrar quai che als para convegnent.

Referats dals denunziads e dals intervenients

**Art. 111**

Restricziun dals referats da partida

L'extensiun exagerada dals referats da partida po la dretgira – suenter avair admonì da far curt – chastiar cun ina multa fin a l'import da 500 francs.

**Art. 112**

Interrogaziun da las partidas

<sup>1</sup> Sch'il referat d'ina partida n'è betg cler, betg cumplet u betg determinà, duai il derschader interrogar la partida en moda nunformala. En il process da divorzi ston las partidas per regla vegnir interrogadas davart ils fatgs essenzials.

<sup>2</sup> Concessiuns che vegnan fatgas en l'interrogaziun da las partidas ston vegnir validadas tenor l'artitgel 158. Deposiziuns a favur da la partida interrogada n'en betg cumprovas, pon dentant vegnir resguardadas tar la valitaziun dals ulteriurs meds da cumprova.

**Art. 113**

Fin da las tractativas

Suenter la finiziun dals referats da partida e d'ina eventuala interrogaziun da las partidas vegn la tractativa serrada.

**Art. 114**

Consequenzas da la retratga u da la renconuschientscha dal plant; enclegientscha

<sup>1</sup> In plant pendent po vegnir retratg, renconuschì u liquidà tras enclegientscha, e quai da tut temp fin a la fin da la tractativa principala. En cas da retratga è l'accusader obligà da restituir ils custs giudizials ed extragiudizials ch'en resultads; en cas da renconuschientscha è quai per regla l'accusà. En cas da disputa fixescha il president da la dretgira l'autezza da l'indemnisaziun extragiudiziala tenor l'artitgel 122 da questa lescha.

<sup>2</sup> La retratga, la renconuschientscha dal plant u in'enclegientscha sto vegnir menziunada en il conclus da stritgada. La renconuschientscha dal plant e l'enclegientscha survegnan uschia l'effect d'ina sentenza legalmain valaivla.

**Art. 115**

Protocol da la tractativa

<sup>1</sup> Il protocol vegn manà durant la tractativa e sto cuntegnair:

1. l'indicaziun dal lieu e dal temp da la tractativa, la denominaziun da la dretgira e da las persunas giudizialas cooperantas;
2. la designaziun exacta da las partidas e da lur represchentants cun inditgar, sch'els han cooperà tar la tractativa;
3. propostas da las partidas, decleraziuns da las partidas davart la retratga u davart la renconuschientscha dal plant u dal cuntraplant ed eventualas enclegientschas;
4. propostas davart la procedura da cumprova e la designaziun da las cumprovas retschertgadas durant la tractativa principala;
5. ulteriuras constataziuns davart l'andament da las tractativas;
6. tut las disposiziuns, tut ils conclus e tut las sentenzias en il dispositiv.

<sup>2</sup> Il register da las actas tenor l'artigel 88 da questa lescha ed il protocol davart inspeccziuns al lieu ch'èn vegnidas fatgas avant la tractativa principala, ston vegnir agiuntads al protocol.

<sup>3</sup> Ils documents che las partidas han preschentà a la tractativa ston vegnir numerads segund il protocol per mintga partida en moda speziala e bain differenziabla. La preschentaziun vegn attestada sin ils documents.

<sup>4</sup> Mintga partida po pretender che atgnas decleraziuns u che decleraziuns adversarias davart fatgs impurtants vegnian protocolladas pled per pled. Dal rest na ston las explicaziuns da las partidas betg vegnir protocolladas.

<sup>5</sup> Sin dumonda vegn il protocol communitha a las partidas per agiuntar eventualas remartgas.

## e) Sentenzia

### Art. 116

<sup>1</sup> Cura che la tractativa principala è serrada, suondan la deliberaziun giudiziala secreta e la sentenza. Deliberaziun

<sup>2</sup> En la deliberaziun vegn l'emprim averta ina discussiun generala e suenter vegnan dumandads ils singuls derschaders. Mintga derschader è obligà da dar sia vusch.

<sup>3</sup> Sch'igl è avant maun plirs puncts da disputa, vegn decidì davart mintga singul.

### Art. 117

<sup>1</sup> La basa da la sentenza è – cun resalva che quella vegnia fatga valair a temp – ils fatgs sco ch'els existan en quest mument. Basa da la sentenza

<sup>2</sup> La dretgira applitgescha d'uffizi il dretg. Empè da dretg ester, dal qual la dretgira n'ha betg enconuschientschas segiras, vegn applitgà il dretg indigen, sche las partidas na cumprovan betg il cuntegn dal dretg ester.

### Art. 118

Igl è chausa da las partidas da preschentar a la dretgira ils fatgs da la disputa giuridica. Sco basa da sia procedura prenda la dretgira mo fatgs ch'èn vegnids fatgs valair a temp. Maxima da la tractativa

### Art. 119

La dretgira na dastga attribuir ad ina partida ni dapli ni insatge auter che quai che la partida pretenda sezza, ni pli pauc che quai che la cuntrapartida ha renconuschì. Maxima da la disposiziun

Sentenzia e  
sentenzia  
accessorica

### Art. 120

<sup>1</sup> Las decisiuns giudizialas davart las dumondas principalas han num sentenzias, quellas davart dumondas processualas preliminaras han num sentenzias accessoricas.

<sup>2</sup> Tar las sentenzias en il senn da questa lescha tutgan er sentenzias en contumazia, sentenzias d'interpretaziun e sentenzias da revisiun.

<sup>3</sup> Ils artitgels 116 e 117 da questa lescha valan er per sentenzias accessoricas.

### Art. 121

Cuntegn da la  
sentenzia

<sup>1</sup> Mintga sentenzia sto cuntegnair:

1. l'indicaziun dal lieu e dal temp da la tractativa principal, la designaziun da l'autorità giudiziala e da las persunas giudizialas cooperantas;
2. la designaziun da las partidas e lur pretensiuns da dretg;
3. indicaziuns davart la valur en disputa en cas da disputas da caracter patrimonial, sch'i na vegn betg pretendi ina summa da daners precisa;
4. las consideraziuns, sa referind als fatgs decisivs, a las cumprovas decisivas ed a las disposiziuns legalas decisivas;
5. la sentenzia ensemen cun la decisiun da custs (dispositiv);
6. la data da la comunicaziun.

<sup>2</sup> <sup>1)</sup>La dretgira po communitar ina sentenzia en il dispositiv senza motivaziun u cun ina motivaziun curta. Uschenavant ch'il dretg federal na prescriba betg in auter termin, po mintga partida pretender en scrit entaifer 10 dis dapi la comunicaziun ina sentenzia ch'è motivada cumplettamain. Sche ni l'ina ni l'autra partida na pretenda ina motivaziun entaifer quest termin, entra la sentenzia en vigor legala.

<sup>3</sup> <sup>2)</sup>Las partidas ston vegnir fatgas attentas a la pussaivladad da laschar motivar la sentenzia ed a las consequenzas giuridicas.

<sup>4</sup> <sup>3)</sup>Sch'ina partida pretenda ina motivaziun, vegn la decisiun motivada en scrit e communigada a las partidas en emissiun cumpletta. Ils termins per ils meds legals cumenzan cun questa consegna.

### Art. 122

Repartiziun dals  
custs

<sup>1</sup> La partida perdenta vegn per regla obligada da surpigliar tut ils custs da la procedura. Sche ni l'ina ni l'autra partida n'ha gudagnà dal tutfatg, pon ils custs vegnir repartids proporziunalmain. Da questas reglas po vegnir

<sup>1)</sup> integraziun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4606; entrà en vigor il 1. d'avrigl 2007

<sup>2)</sup> integraziun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4606; entrà en vigor il 1. d'avrigl 2007

<sup>3)</sup> integraziun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4606; entrà en vigor il 1. d'avrigl 2007

divergià spezialmain, sche la partida perdenta sa sentiva intenziunada en buna fai da manar il process u sche la dimensiun exacta da la pretensiun n'era betg survesaivla per l'accusader per motivs objectivs.

<sup>2</sup> La partida perdenta vegn per regla obligada, da restituir a la partida guadagnanta tut ils custs necessaris ch'ella ha chaschunà a quella tras la disputa giuridica. Sche la sentenza n'è betg unicamain a favur d'ina partida, pon ils custs extragiudizials vegnir repartids tenor ils medems principis sco ils custs giudizials.

<sup>3</sup> Sch'ina partida ha chaschunà senza basegn custs giudizials ed extragiudizials, vegnan quels adossads ad ella senza resguardar il resultat dal process.

<sup>4</sup> Sch'il process perda ses object u sche l'interess giuridic vi dal plant scada, decida la dretgira tenor apprezzar davart l'adossament dals custs giudizials ed extragiudizials.

#### Art. 123

<sup>1</sup> La sentenza vegn per regla tramessa a las partidas en scrit e per posta raccomandada, e quai entaifer in mais suenter il di da dretg.

Communicaziun  
da la sentenza e  
da la sentenza  
accessorica

<sup>2</sup> L'exemplar en scrit vegn muni cun il bul da la dretgira e cun las sutscriptziuns dal president e da l'actuar.

<sup>3</sup> Las actas ch'èn vegnidas inoltradas da las partidas ed edidas da terzas personas vegnan restituidas suenter la scadenza dal termin per meds legals; las ulteriuras actas vegnan archivadas tenor las directives da la dretgira chantunala.

<sup>4</sup> La sentenza accessorica vegn pronunziada directamain suenter la fin dals referats da partida e communitgada immediatamain a bucca. Ella po vegnir contestada mo ensemen cun la sentenza. Resalvà resta l'artitgel 93 da questa lescha.

#### Art. 124

<sup>1</sup> Las sentenzias d'ina dretgira che decida definitivamain van en vigor legala cura che las sentenzias vegnan pronunziadas. Sche l'appellaziun u sch'il recurs èn admissibels, cumenza la vigor legala il mument ch'il termin per meds legals è scadi senza esser vegni duvrà u ch'il med legal è vegni retratg. L'appellaziun ed il recurs impedeschan la vigor legala e l'executabilitad da la decisiun contestada en il rom da las propostas dals meds legals.

Vigor legala  
formala

<sup>2</sup> <sup>1)</sup> Sin dumonda d'ina partida atesta il president da la dretgira la vigor legala da la sentenza, suenter ch'il termin per meds legals è scadi senza esser vegni duvrà. Sch'igl è vegni fatg valair in med legal, vegn attestada la vigor legala en mintga cas dal parsura da l'istanza da meds legals.

---

<sup>1)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4606; entrà en vigor il 1. da schaner 2008

## f) Procedura en cas da contumazia

**Art. 125**Absenza d'ina  
partida

<sup>1</sup> Sch'ina partida ch'è vegnida citada correctamain na cumpara betg a la tractativa principala u na paja betg la cauziun legala respectivamain n'apporta betg ina permissiun per la giurisdicziun gratuita, vegn l'autra partida tuttina admissa da preschentar sias pretensiuns, ed alura vegn fatga la procedura en contumazia.

<sup>2</sup> L'artitgel 15 da la lescha introductiva tar il cudesch civil svizzer <sup>1)</sup> resta resalvà.

**Art. 126**Renunzia als  
referats da partida

<sup>1</sup> Sch'ina partida renunzia als referats da partida tras ina decleraziun en scrit renviond a las actas da la procedura preliminar, n'ha betg lieu ina procedura en contumazia cunter ella. La dretgira giuditgescha sin basa da las actas sunter avair tatlà la partida preschenta.

<sup>2</sup> En il medem senn vegn tractada ina partida che s'absenta durant la tractativa principala.

<sup>3</sup> L'artitgel 11 da la lescha introductiva tar il cudesch civil svizzer <sup>2)</sup> resta resalvà.

**Art. 127**Procedura a la  
tractativa  
principala

Sch'igl ha lieu ina procedura en contumazia, decida la dretgira sin basa da las propostas fatgas e dals meds da cumprova sunter avair tatlà la partida preschenta.

**Art. 128**Termin da  
restabiliment

Cun mintga sentenza en contumazia sto vegnir collià in termin da restabiliment (termin da purgaziun) ch'il derschader fixescha tenor las relaziuns sin 1 fin 6 mais, e quai quintà davent da la communicaziun u da la publicaziun da la sentenza.

**Art. 129**Communicaziun  
da la sentenza

<sup>1</sup> Mintga sentenza en contumazia vegn communitgada a las partidas en scrit.

<sup>2</sup> En cas che la dimora da la partida absenta è nunenconuscenta, vegn communitgada la sentenza cun publitgar ina giada il dispositiv en il fegl uffizial dal chantun ed en cas da basegn en auters fegl adattads.

<sup>3</sup> Sche la sentenza en contumazia è vegnida pronunziada cunter ina partida che sa chatta a l'exteriur e che n'ha – malgrà esser vegnida intimada –

---

<sup>1)</sup> DG 210.100

<sup>2)</sup> DG 210.100

betg prendi in domicil da consegna en il chantun tenor l'artitgel 55 da questa lescha, basti da publitgar il dispositiv en il fegl uffizial dal chantun.

#### Art. 130

<sup>1</sup> La partida absenta po dumandar la revisiun da la procedura, sch'ella cumprova ch'ella n'era, senza esser la culpa, betg en cas da cumparair a la tractativa principala u d'inoltrar a temp ina dumonda per processar gratui-tamain.

Dumonda da  
revisiun

<sup>2</sup> Davart la dumonda decida il president da la dretgira suenter avoir tadlà la cuntrapartida, en cas da basegn cun retschertgar las cumprovas necessa-rias. El po far depender la revisiun da la procedura da la garanzia dals custs giudizials ed extrajudizials. Sch'el accepta la dumonda, vegn fixada ina nova tractativa principala.

<sup>3</sup> <sup>1)</sup> Sche la dumonda vegn refusada, po vegnir fatg recurs tar la dretgira chantunala.

#### Art. 131

Sche la partida absenta na pretenda betg la revisiun da la procedura entai-fer il termin da purgaziun u sch'ina dumonda correspundenta vegn refu-sada, va la sentenza en contumazia en vigur legala.

Vigur legala da la  
sentenza en  
contumazia

#### Art. 132

Sche la partida absenta na suonda danovamain betg la citaziun a la se-gunda tractativa principala, scada la procedura da revisiun e la sentenza en contumazia va en vigur legala.

Absenza tar la  
segunda tractativa

#### Art. 133

<sup>1</sup> <sup>2)</sup> Cunter l'execuziun da la procedura en contumazia po vegnir fatg recurs tar la dretgira chantunala. Dal rest valan las disposiziuns ordinarias davart ils meds legals.

Meds legals

<sup>2</sup> La partida negligenta po mo contestar l'execuziun da la procedura en contumazia. Sche la cuntrapartida ha contestà la sentenza en contumazia, vegn sistida la procedura davant l'istanza da meds legals, fin ch'igl è se-gir, sche la chaussa vegn giuditgada danovamain davant l'emprima in-stanza. Sche l'emprima istanza accepta ina dumonda da revisiun da la procedura, vegn il med legal stritgà; cas cuntrari vegn la chaussa giudi-tgada en il rom da las propostas dals meds legals da la cuntrapartida.

<sup>1)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4606; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>2)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4606; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

*E. Procedura davant la dretgira chantunala  
sco unica istanza*

**Art. 134**

Princip general

Per la procedura davant la dretgira chantunala sco unica istanza valan las prescripziuns davart la procedura davant la dretgira districtuala conform al senn.

**2. PROCEDURA ACCELERADA**

**Art. 135**

Cas d'applicaziun

La procedura accelerada vegn applitgada tar las dispitass, per las qualas il dretg federal ed il dretg chantunal prevesan ina procedura accelerada respectivamain speditiva, spezialmain:

1. <sup>1)</sup>tar ils suandants plants tenor la LSC <sup>2)</sup>: aboliziun e sistida da la scussiiun tras in plant da constataziun negativ (art. 85a), plants d'opposiziun e rectificaziun da las grevezzas (art. 107, 109 e 140), admissiun a la participaziun a la sequestraziun (art. 111), collocaziun en cas da scussiiun sin sequestraziun ed en cas da realisaziun dal pegn sco er en il concurs (art. 148, 157 e 250), contestaziun e constataziun da nova facultad (art. 265a al. 4), prosecuziun da la sequestraziun (art. 279), restituziun d'objects da retenziun (art. 284);
2. en cas da plants da garanzia tenor ils artitgels 198, 202 e 237 DO <sup>3)</sup>;
3. en cas da dispitass pervia da contracts individuals da lavur, uschenavant ch'il dretg federal prescriva ina procedura speditiva;
4. en cas da dispitass pervia da restituziun d'objects ch'en vegnids surdads cun resalva da proprietad u ad emprest per il diever;
5. en cas da dispitass pervia da contracts tranter consuments finals ed offerents, uschenavant ch'il dretg federal prescriva ina procedura speditiva;
6. <sup>4)</sup>en cas da dispitass pervia da concorrenza illoiala, uschenavant ch'il dretg federal prescriva ina procedura speditiva.

**Art. 136**

Procedura

<sup>1</sup> Dispitass en la procedura accelerada duain vegnir giuditgadas uschè sveltes sco pussaivel. Per regla valan spezialmain las suandantas prescripziuns:

1. termins processuals vegnan prolungads mo ina giada;
2. i vegn fatga mo ina correspundenza simpla;

<sup>1)</sup> versiun tenor il conclus dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>2)</sup> CS 281.1

<sup>3)</sup> CS 220

<sup>4)</sup> integrazion tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4606; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

3. quests cas giuridics han la precedenza avant las ulteriuras fatschentas da la dretgira;
4. la sentenza sto vegnir tramessa a las partidas entaifer in mais suenter la tractativa principal;
5. la procedura en contumazia è esclusa.

<sup>2</sup> Dal rest valan las prescripziuns da la procedura ordinaria.

### 3. PROCEDURA SUMMARICA

#### Art. 137

La procedura summarica po vegnir applitgada, sche la lescha prescriva Cas d'applicaziun quai, spezialmain en ils suandants cas:

1. admissiun d'ina opposiziun posteriura (art. 77 LSC <sup>1)</sup>);
2. <sup>2)</sup>avertura da dretg (art. 80 – 84, 279 al. 2, 153a LSC);
3. aboliziun e sistida d'ina scussiun (art. 85 LSC);
4. registraziun d'in index dals baints ed ordinaziun da mesiras preventivas (art. 83, 162, 170 e 183 LSC);
5. <sup>3)</sup>decleraziun dal concurs (art. 166 – 169, 171 – 173, 188 – 189, 190 – 192 e 309 LSC)
6. permissiun da l'opposiziun en la scussiun da cambialas (art. 181 LSC);
7. ordinaziun e sistida da la liquidaziun d'ina ierta (art. 193 e 196 LSC);
8. revocaziun dal concurs (art. 195 e 317 LSC);
9. <sup>4)</sup>sistida da la procedura da concurs per mancanza d'activas ed ordinaziun da la procedura summarica da concurs (art. 230 e 231 LSC);
10. <sup>5)</sup>constataziun da nova facultad (art. 265a al. 1 – 3 LSC);
11. <sup>6)</sup>fin da la procedura da concurs (art. 268 LSC);
12. <sup>7)</sup>permissiun d'in arrest (art. 272 LSC), opposiziun al cumond d'arrest d'arrest (art. 278 al. 1 e 2 LSC), imposiziun e midada d'ina cauziun d'arrest (art. 273 LSC);
13. <sup>8)</sup>moratori (art. 293 ss. LSC), concordat (art. 305 ss. LSC), rectificaziun dals debits en enclegientscha tras tractativas privatas (art. 333 ss. LSC), moratori extraordinari (art. 337 ss. LSC);

---

<sup>1)</sup> CS 281.1

<sup>2)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>3)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>4)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>5)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>6)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>7)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>8)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

14. <sup>1)</sup>procedura da cumond tenor ils artitgels 145 ss. PC <sup>2)</sup>.

#### **Art. 138**

Procedura

Per la procedura summarica valan las prescripziuns davart la procedura accelerada, cun resalva da las suandantas disposiziuns:

1. La dumonda sto vegnir fatga a bucca u en scrit tar l'uffizi cumpetent, e quai senza ina procedura speziala da mediaziun. Sche la dumonda vegn fatga a bucca, sto vegnir fatg in protocol ch'il petent sto sutta-scriver. La dumonda sto cuntegnair la designaziun da las partidas, la pretensiun da dretg e l'indicaziun dals fatgs e dals meds da cumprova. Documents da cumprova ston vegnir agiuntads a la dumonda.
2. Sche la dumonda para dad esser evidentamain nunmotivada, po ella vegnir refusada senza ulteriuras mesiras. Cas cuntrari vegn ella communitgada immediatamain a la cuntrapartida cun l'intimar d'inoltrar entaifer in curt termin las propostas ed ils meds da cumprova.
3. La tractativa principala ha lieu immediatamain e senza disposiziun da cumprova precedentia, per regla entaifer 5 dis suenter la scadenza dal termin da consultaziun. Las partidas ston vegnir citadas almain 2 dis avant la tractativa principala.
4. Sco meds da cumprova èn admissibels documents, infurmaziuns en scrit, inspecziuns al lieu e deposiziuns da cumprova da la partida. Auters meds da cumprova èn admissibels mo, sche l'accusader na po betg vegnir renvià a la procedura ordinaria u sche quels na retardeschan betg essenzialmain la procedura.  
En il rom dals meds da cumprova admissibels po il president da la dretgira far d'uffizi retschertgas.
5. La sentenza sto vegnir communitgada a las partidas entaifer 5 dis suenter la fin da la tractativa principala.
6. L'interpretaziun e la revisiun èn exclusas.

#### **4. PROCEDURA TAR LA GIURISDICZIUN VOLUNTARIA <sup>3)</sup>**

#### **Art. 139 <sup>4)</sup>**

Cumpetenza e procedura

La cumpetenza e la procedura sa drizzan tenor la lescha introductiva tar il cudesch civil svizzer <sup>5)</sup>.

<sup>1)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>2)</sup> DG 320.000

<sup>3)</sup> midà il titel e l'art. 139 tras l'art. 163 cifra 2 LItCCS; DG 210.100

<sup>4)</sup> midà il titel e l'art. 139 tras l'art. 163 cifra 2 LItCCS; DG 210.100

<sup>5)</sup> DG 210.100

## 5. PROCEDURA DAVANT DRETGIRAS DA CUMPROMISS

### Art. 140

<sup>1</sup> Per las dretgiras da cumpromiss contractualas ston vegnir applitgadas las disposiziuns dal concordat davart la giurisdicziun da cumpromiss dals 27 da mars 1969 <sup>1)</sup>. Concordat

<sup>2</sup> Las dretgiras da cumpromiss contractualas giuditgeschan ils objects che las vegnan surdads tenor l'artitgel 5 dal concordat.

### Art. 141 <sup>2)</sup>

La dretgira chantunala:

Cumpetenza  
a) dretgira  
chantunala

1. numna ils derschaders da cumpromiss, sche quels n'èn betg vegnids designads da las partidas u d'in organ ch'ellas han incumbensà;
2. decida davart la refusa e davart la revocaziun da derschaders da cumpromiss e procura per lur remplazzament;
3. decida davart recurs pervia da retardada da dretg e pervia da snegaziun da dretg;
4. decida davart recurs da cassaziun e davart dumondas da revisiun en il senn da la settavla part dal concordat.

### Art. 142 <sup>3)</sup>

<sup>1</sup> Il derschader singul a la dretgira chantunala:

b) derschader singul a la dretgira chantunala

1. decida, quant enavant che quels acts processuals valan, tar ils quals in derschader da cumpromiss remplazzà ha collavurà;
2. prolunghescha la perioda d'uffizi dals derschaders da cumpromiss;
3. coopescha – sin dumonda d'in derschader da cumpromiss – tar l'execuziun da mesiras da cumprova;
4. decida, sch'i duai vegnir concedi in effect suspensiv ad in recurs da cassaziun;
5. retschaiva la sentenza da cumpromiss per la deponer e la trametta a las partidas;
6. atesta l'executabilitad da la sentenza da cumpromiss.

<sup>2</sup> ... <sup>4)</sup>

---

<sup>1)</sup> CS 279

<sup>2)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4606; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>3)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4606; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>4)</sup> aboli tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4606; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

**Art. 143**

c) president da la dretgira districtuala

Il president da la dretgira districtuala, en il district dal qual sa chatta la sedia da la dretgira da cumpromiss, è competent per ordinar mesiras preventivas tenor l'artitgel 26 dal concordat.

**Art. 144**

Procedura

<sup>1</sup> <sup>1)</sup> Per la procedura davant la dretgira chantunala e davant il derschader singul a la dretgira chantunala vegn applitgada la procedura summarica tenor ils artitgels 137 ss. PC conform al senn, cun excepziun dals cas menziunads en l'artitgel 141 cifra 4 ed en l'artitgel 142 cifra 3. Ad ina tractativa a bucca po vegnir renunzià.

<sup>2</sup> Per la procedura tar recurs da cassaziun e tar dumondas da revisiun tenor l'artitgel 141 cifra 4 valan las disposiziuns davart il recurs respectivamain davart la revisiun tenor ils artitgels 232 ss. respectivamain 243 ss. PC, uschenavant ch'il concordat na cuntegna betg autras prescripziuns.

**6. PROCEDURA DA CUMOND****Art. 145**

Cas d'applicaziun

Sch'insatgi vegn violà u periclità en ses dretgs tras l'acziun intenziunada u cumenzada d'in auter u tras la negligentscha d'ina tala acziun, po il president cirquital competent prender – sin dumonda e tras cumond uffizial – las mesiras necessarias per la protecziun giuridica.

**Art. 146**

a) pretensiuns da dretg material

<sup>1</sup> La procedura da cumond è admissibla:

1. per proteger in possess actual periclità (art. 928 CCS <sup>2)</sup>);
2. per reacquistar in possess privà u retegnì tras forza arbitraria scumandada, spezialmain en ils cas dals artitgels 716 e 927 CCS <sup>3)</sup>;
3. <sup>4)</sup> per l'expulsiun en cas da locaziun e da fittanza;
4. en cas da protestas da construcziun, sch'i vegn fatg valair che disposiziuns legalas da dretg privat u che pretensiuns privatas sajan vegnidas violadas;
5. per exequir decisiuns giudizialas legalmain valaivlas.

<sup>2</sup> La pretensiun sto vegnir cumprovada.

---

<sup>1)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4607; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>2)</sup> CS 210

<sup>3)</sup> CS 210

<sup>4)</sup> versiun tenor il conclus dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

**Art. 147**

<sup>1</sup> En la procedura da cumond pon vegnir prendidas mesiras preventivas:

b) mesiras preventivas

1. per garantir dretgs reals dispoitaivels;
2. per proteger autras pretendiuns giuridicas scadidas che n'èn betg drizzadas a prestaziuns da daners u da garanzia:
  - sch'ins sto temair che lur adempliment vegnia impedi u vegnia engrevgià essenzialmain;
  - sch'i smanatscha a l'autorisà in donn u in dischavantatg considerabel u betg facilmain remplazzabel.

<sup>2</sup> Sche la situaziun d'interess pretenda quai, ston mesiras en il senn da questa disposiziun vegnir fixadas sin dumonda u d'uffizi cun in termin per purtar plant. Sche quest termin na vegn betg observà, scada la mesira. En il process resta ella en vigur, fin ch'ella vegn abolida u midada tras ina disposiziun preventiva.

**Art. 148**

<sup>1</sup> Sch'i smanatscha in donn ad ina partida tras il relasch d'ina mesira preventiva en la procedura da cumond uffizial, po il president cirquital obligar la cuntrapartida da prestar ina garanzia e far depender da questa l'ordinaziun da la mesira.

Prestaziun da garanzia

<sup>2</sup> Il president cirquital fixescha l'import da la garanzia che sto vegnir prestada a norma da las cumstanzas e da l'interess che stat en dumonda.

<sup>3</sup> La garanzia prestada vegn restituida al depositur, sche la cuntrapartida na porta betg plant a temp u sche l'obligaziun da prestar ina garanzia vegn abolida tras ina disposiziun preventiva en il process ordinari.

**Art. 149**

En la procedura da cumond uffizial po il president cirquital prender spezialmain las suandantas mesiras:

Mesiras

1. relaschar cumonds u scumonds cun smanatschar il chasti e l'execuziun d'uffizi;
2. mesiras ch'impedeschan l'accusà da disponer davart tscherts objects, sco la confiscaziun e la bloccada da registers publics;
3. nudar restricziuns dal dretg da disponer e dretgs reals tenor ils artigels 960 e 961 CCS <sup>1)</sup>;
4. designar ina persuna per la tgira fiduziara dals interess comunabels da las partidas.

**Art. 150**

Per cumonds uffizials è cumpetenta la dretgira da quel lieu, nua che l'acziun respectiva duai vegnir fatga u tralaschada u nua che sa chatta l'object patrimonial respectiv.

Dretgira cumpetenta

<sup>1)</sup> CS 210

**Art. 151**

Procedura

Per la procedura da cumond valan las prescripziuns davart la procedura summarica conform al senn, cun las suandantas cumplettaziuns:

1. sche la dumonda da cumond para dad esser evidentamain nunmotivada, po il president cirquital la refuser immediatamain;
2. en mintga stadi da la procedura po il president cirquital ordinar che las partidas cumparian;
3. sch'in privel smanatscha, po il president cirquital relaschar in cumond uffizial provisoric senza tadlar la cuntrapartida. Il cumond uffizial provisoric scada il pli tard cun relaschar il cumond uffizial definitiv;
4. sche la dumonda para dad esser motivada suffizientamain, relascha il president cirquital in cumond uffizial cun smanatschar expressivamain las consequenzas penals da l'artitgel 292 dal cudesch penal <sup>1)</sup>, eventualmain l'execuziun d'uffizi.

**Art. 152 <sup>2)</sup>**

Meds legals

<sup>1</sup> Cunter decisiuns en la procedura da cumond uffizial po vegnir fatg recurs entaifer 10 dis dapi la communicaziun tar il derschader singul a la dretgira chantunala.

<sup>2</sup> Il derschader singul trametta il recurs a la cuntrapartida per laschar prender posiziun entaifer in curt termin. Il recurs n'ha nagin effect suspensiv; il derschader singul po dentant ordinar in tal tras ina disposiziun preventiva.

<sup>3</sup> Il derschader singul po retschertgar d'uffizi novas cumprovas. El decida, sch'i vegn fatga ina tractativa a bucca.

**Art. 153**

Cuntravenziun

<sup>1</sup> Tgi che n'observa betg in cumond uffizial legalmain valaivel, sto vegnir surdà al derschader penal tenor l'artitgel 292 dal cudesch penal <sup>3)</sup>.

<sup>2</sup> Per exequir in cumond uffizial po il president cirquital engaschar la polizia u ordinar l'execuziun d'uffizi sin custs dal responsabel.

**Art. 154**

Scumond uffizial general

<sup>1</sup> Sch'i vegnan apparentamain fatgas en general acziuns scumandadas, po vegnir dumandà in scumond uffizial general.

<sup>2</sup> Il president cirquital communitescha la dumonda a la vischnanca territoriala respectiva e la publitgescha en il fegl uffizial dal chantun e tras ils meds da publicaziun usitads da la vischnanca respectiva, e quai cun fixar in termin peremptoric da 20 dis per inoltrar protestas.

---

<sup>1)</sup> CS 311.0

<sup>2)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4607; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>3)</sup> CS 311.0

<sup>3</sup> Sch'i n'entran naginas protestas, vegn la dumonda acceptada senza ulteriura examinaziun. Davart protestas decida il president cirquital en la procedura summarica. Tut tenor las circumstanzas po el fixar in termin per il petent u per il protestader per purtar plant. Sch'i vegn purtà plant entaifer il termin fixà, vegn sistida la procedura da scumond uffizial per la durada dal process. Sch'il petent n'observa betg il termin per purtar plant, vegn refusada la dumonda; sch'il protestader n'observa betg il termin, vegn relaschà il scumond uffizial.

<sup>4</sup> <sup>1)</sup> Cunter la decisiun po vegnir fatg recurs tar il derschader singul a la dretgira chantunala en il senn da l'artitgel 152 da questa lescha.

#### **Art. 155 <sup>2)</sup>**

<sup>1</sup> Il scumond uffizial sto vegnir communitgà en general tras il fegl uffizial dal chantun, tras ils meds da publicaziun usitads da la vischnanca e tras ina tavla d'avertiment, quai cun smanatschar a medem temp ina multa fin a l'import da 200 francs, en cas da repetiziun fin a 1 000 francs.

Execuziun dal  
scumond uffizial

<sup>2</sup> Surpassaments vegnan giuditgads dal president cirquital.

<sup>3</sup> Sch'i vegn pronunziada ina multa, sa drizza la procedura tenor las prescripziuns da la procedura da mandat penal conform als artitgels 170 ss. da la lescha davart la procedura penala (PP) <sup>3)</sup>.

### **IV. Las cumprovas ed ils meds da cumprova**

#### **1. DISPOSIZIUNS GENERALAS**

#### **Art. 156**

<sup>1</sup> Cumprovas vegnan retschertgadas mo davart fatgs relevants ed – uschenavant ch'ils fatgs na ston betg vegnir eruids d'uffizi – mo davart fatgs contestads. Quai che na vegn betg laschà valair, vala sco contestà.

Object da  
cumprova

<sup>2</sup> Ils fatgs che vegnan laschads valair d'ina partida davant dretgira, na ston betg vegnir cumprovads.

<sup>3</sup> Per giuditgar sch'in confess d'in fatg è avant maun, sto il derschader tegnair quint da tut il cuntegn dals arguments e dal cumportament da la partida en il process.

---

<sup>1)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4607; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>2)</sup> versiun tenor la revisiun tras l'art. 1 cifra 2 da la lescha davart l'adattaziun da leschas a l'art. 6 cifra 1 CEDU ed a l'art. 98a OG; CUL 1995, 3405

<sup>3)</sup> DG 350.000

<sup>4</sup> <sup>1)</sup>En chaussas da lèt, dal partenadi registrà, da parentella, da status e da partiziun d'ierta vala la maxima uffiziala tenor las disposiziuns respectivas da la lescha introductiva tar il cudesch civil svizzer <sup>2)</sup>.

#### Art. 157

Chargia da cumprova, notorietad

<sup>1</sup> Sche las relaziuns effectivas pledan per ina presumziun giuridica, è la cuntracumprova chaussa da quel che las contesta.

<sup>2</sup> Fatgs ch'èn enconuschents a la dretgira ed en general (fatgs notorics) na basegnan naginas cumprovas.

#### Art. 158

Valitaziun da las cumprovas

La dretgira valitescha las cumprovas tenor libra persvasiun. Ella resguarda en quest connex il cumportament da las partidas en il process, spezialmain la refusa da cooperar a la retschertga da cumprovas.

#### Art. 159

Meds da cumprova

Ils meds da cumprova admissibels a la dretgira èn:

1. documents;
2. perditgas;
3. experts;
4. l'inspeziun al lieu;
5. la deposiziun da cumprova da la partida.

#### Art. 160

Secretezza

<sup>1</sup> Sch'i vegnan periclitads interess u secrets da fatschenta degns da vegnir protegids cun retschertgar meds da cumprova, ordinescha il president da la dretgira las mesiras da protecziun necessarias.

<sup>2</sup> <sup>3)</sup>Cunter quai po vegnir fatg recurs entaifer 20 dis tar il derschader singul a la dretgira chantunala.

#### Art. 161

Assistenza giudiziala

<sup>1</sup> <sup>4)</sup>Mintga istanza giudiziala chantunala è autorisada d'interpreter – en il rom da sia cumpetenzza – funcziuns uffizialas sin tut il territori dal chantun. Per funcziuns uffizialas d'autoritads d'auters chantuns sin il territori dal chantun Grischun basegni ina permissiun il derschader singul a la dretgira chantunala.

<sup>1)</sup> versiun tenor l'art. 1 cifra 7 da la lescha davart l'adattaziun da leschas a la lescha federala davart il partenadi registrà da pèrs da la medema schlattaina, CUL 2006, FUC 4893; entrà en vigur il 1. d'avrigl 2007

<sup>2)</sup> DG 210.100

<sup>3)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4607; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>4)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4607; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>2</sup> L'obligaziun a l'assistenza giudiziala envers auters uffizis giudizials per interrogar perditgas e per far valair disposiziuns d'ediziun è – en il chantun – chaussa dal president da la dretgira districtuala dal lieu da domicil u da dimora da la persuna che sto vegnir interrogada respectivamain dal titular dal document.

<sup>3</sup> <sup>1)</sup> Dumondas disputaivlas concernent l'assistenza giudiziala decida il derschader singul a la dretgira chantunala.

<sup>4</sup> L'assistenza giudiziala è gratuita.

## 2. ILS SINGULS MEDS DA CUMPROVA

### A. Documents

#### Art. 162

<sup>1</sup> Documents en il senn il pli vast èn objects ch'èn vegnids fatgs tras in'ac- Noziun  
tividat umana en regurdientscha d'in eveniment u sco segn d'in dretg.

<sup>2</sup> Latiers tutgan spezialmain cumponiments scrits a maun u stampads, quints, declaraziuns, registraziuns sonoras e.u.v. (documents e mussaments), plinavant er monuments sco terms, craps commemorativs, monuments da fossa, vopnas, sigils, plans, skizzas, dissegns, fotografias e.u.v.

<sup>3</sup> Declaraziuns en scrit per evitar la cumprova da perditgas n'èn betg documents en il senn da questa lescha.

#### Art. 163

<sup>1</sup> Documents publics èn documents emess d'ina autoritad, d'in funcziunari Forza da  
cumprova  
en virtid da ses uffizi u d'ina persuna da fai publica en questa funcziun. a) documents  
publics

<sup>2</sup> Scrittiras che vegnan emessas d'administraziuns da las interpresas economicas u dals manaschis da monopol dal stadi u d'autras corporaziuns e d'auters instituts da dretg public en fatschentas da dretg civil na valan betg sco documents publics.

<sup>3</sup> Documents publics vegnan presumads sco autentics, sch'els na portan betg fastizs da sfalsificaziun exteriuramain vesaivels.

<sup>4</sup> Registers e documents publics cumprovan cumplainamain il fatg ch'els attestan, uschè ditg che l'incorrectadad da lur cuntegn n'è betg cumprovada. Questa cumprova n'è betg liada vi d'ina furma speziala.

#### Art. 164

Igl è chaussa dal derschader da valitar tenor la furma e tenor il cuntegn la b) document  
privat  
forza da cumprova da documents privats che vegnan preschentads – che quels sajan alura vegnids emess d'ina partida u da terzas persunas.

---

<sup>1)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4607; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

Moda e maniera  
da la preschenta-  
ziun

### Art. 165

Documents pon vegnir inoltrads sco original u sco fotocopia. La cuntrapartida po pretender durant la correspundenza, il president da la dretgira da tut temp ch'i vegnia preschentà l'original u ina copia ch'è legalisada uffizialmain.

### Art. 166

Documents diffi-  
cils da leger u  
documents da  
lingua estra

<sup>1</sup> En cas da documents difficils da leger u da documents redigids en ina lingua ch'ils commembers da la dretgira na chapeschan betg po il president da la dretgira pretender d'uffizi u sin dumonda da la cuntrapartida copias u translaziuns.

<sup>2</sup> D'uffizi u sin dumonda da la cuntrapartida po il president da la dretgira pretender la legalisaziun da copias e da translaziuns.

### Art. 167

Meds da cumpro-  
va per l'autentici-  
tà resp. per la  
nunautenticità

<sup>1</sup> Sche l'autenticità d'in document vegn contestà e sch'ils dubis èn motivads, po vegnir ordinada ina cumprova en chaussa, spezialmain tras emprovas da scrittira u tras cumparegliaziuns da scrittira. Per quest intent po il derschader incumbensar experts.

<sup>2</sup> Sch'ina partida refusa l'emprova da scrittira, valitescha il derschader quest cumportament tenor liber apprezzar; sch'ina terza persuna refusa l'emprova da scrittira sto vegnir applitgà l'artitgel 292 dal cudesch penal <sup>1)</sup>.

### Art. 168

Obligaziun  
d'ediziun

Documents ch'èn adattads da dar scleriment davart l'object da disputa po il cumprovader pretender tant or dal possess da la cuntrapartida sco er or dal possess da terzas personas per als preschentar a la dretgira.

### Art. 169

Excepziuns

<sup>1</sup> Documents d'administraziuns publicas davart fatschentas da dretg privat ch'ellas han fatg sezzas èn suttamess a l'obligaziun d'ediziun.

<sup>2</sup> <sup>2)</sup> L'ediziun d'auters documents d'administraziuns publicas po vegnir refusada mo, sch'in interess superiur pretenda quai. En cas da disputa decida la regenza definitivamain cun resalva da disposiziuns divergentas da la confederaziun u dal chantun.

<sup>3</sup> <sup>3)</sup> Davart l'ediziun d'actas processualas da tut gener decida – en cas da disputa – il derschader singul a la dretgira chantunala.

---

<sup>1)</sup> CS 311.0

<sup>2)</sup> versiun tenor l'aggiunta da la lescha davart la giurisdicziun administrativa (LGA); CUL 2006, FUC 3313; entrà en vigur il 1. da schaner 2007

<sup>3)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4607; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>4</sup> Terzas personas n'èn betg obligadas a l'ediziun, sch'ellas han il dretg da refusar quella applitgond ils artitgels 174 e 175 conform al senn.

#### Art. 170

<sup>1</sup> Las partidas èn obligadas d'edir ils documents che sa chattan en lur possess. Sch'ellas n'adempleschan betg il cumond correspondent, valitescha la dretgira quest cumportament tenor libra persvasiun a chaschun da la validaziun da las cumprovas. La pretensiun da la partida che sto vegnir cumprovada tras l'ediziun po ella considerar sco cumprovada.

Refusa da l'ediziun

<sup>2</sup> Terzas personas vegnan intimadas a l'ediziun cun renviar a las consequenzas penals da l'artitgel 292 dal cudesch penal <sup>1)</sup> e pon vegnir surdadas al derschader penal, sch'ellas refusan l'ediziun.

<sup>3</sup> En cas da basegn pon disposiziuns d'ediziun cunter partidas e cunter terzas personas vegnir exequidas tras la polizia.

<sup>4</sup> Sche la persuna ch'è obligada a l'ediziun snega da posseder il document, po ella vegnir interrogada sco perditga u vegnir interrogada giudizialmain.

#### Art. 171

<sup>1</sup> Da parts u da passaschas d'in document che na cuntegnan nagut areguard la chaussa, na duai – sin dumonda dal possessor – betg pudair vegnir preni invista, sch'il president da la dretgira è sa persvadi ch'il document na cuntegna nagut areguard la chaussa. En cas da documents pli gronds ston las passaschas da cumprova vegnir designadas exactamain.

Restricziun a passaschas utilas

<sup>2</sup> <sup>2)</sup> Sch'i vegnissan violads interess en il senn da l'artitgel 160 da questa lescha tras l'ediziun da documents a la dretgira, po il president da la dretgira sez u in expert designà dal president prender invista dal document tar il possessor dal document. Davart las constataziuns vegn fatg in rapport, dal qual la persuna ch'è obligada a l'ediziun survegn enconuschientscha. Entaifer 20 dis po ella far recurs cunter il rapport tar il derschader singul a la dretgira chantunala. Las partidas han il dretg da prender invista dal rapport pir suenter ch'il termin da recurs è scadi senza esser vegni duvrà u pir suenter la decisiun definitiva dal derschader singul a la dretgira chantunala.

#### Art. 172

Sche l'ediziun n'entra betg entaifer 6 mais quintà a partir da l'emprima intimaziun uffiziala da preschentar quella, po la tractativa principala tuttina vegnir fatga.

Retardada da l'ediziun

<sup>1)</sup> CS 311.0

<sup>2)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4607; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

*B. Perditgas***Art. 173**

Abilitad ed obligaziun da dar perditga

<sup>1</sup> Mintgin è obligà da dar perditga, uschenavant che lescha na fixescha nagut auter.

<sup>2</sup> I na vegnan betg admessas da far ina deposiziun:

1. persunas che n'avevan betg las abilitads spiertalas u sensitivas necessarias per ina percepciun correcta il mument che la percepciun avess stui vegnir fatga;
2. persunas che n'èn – pervia da mendas spiertalas u corporalas il mument ch'ellas duain dar perditga – betg ablas da communitar en moda correcta e chapaivla las percepciuns fatgas pli baud;
3. persunas che n'han betg anc cumplenì 14 onns. Quant enavant che persunas sut 18 onns èn ablas ed obligadas da dar perditga, decida il derschader tenor apprezzar.

**Art. 174**

Dretg da refusar da dar perditga  
a) en general

<sup>1</sup> Refusar da dar perditga pon:

1. parents consanguins e quinads dad omaduas partidas en lingia directa e fin al segund grad da la lingia laterala. Il medem vala per la relaziun da padraister, da madrastra e da figliasters e per la relaziun d'adopziun u per ina relaziun da tgira sumeglianta a questas;
2. <sup>1)</sup>il conjugal, il partenari registrà u il partenari che viva facticamain en ina communidad da vita;
3. l'avugà, il consulent u l'assistent d'ina partida.

<sup>2</sup> Ils motivs da refusa tenor las cifras 1 e 2 valan er suenter la mort da la partida respectiva.

**Art. 175**

b) per deposiziuns spezialas

I po ultra da quai vegnir refusà da dar perditga en cas da:

1. deposiziuns che stuessan vegnir fatgas per la dischonur u per in dischavantatg direct da la perditga u da las persunas numnadas en l'artitgel 174 cifras 1 e 2;
2. deposiziuns davart secrets d'uffizi, uschè ditg che l'autorità competente n'ha betg autorisà las perditgas da far la deposiziun. La perditga sto procurar per la decisiun correspundenta; la dumonda po er vegnir fatga dal derschader. L'autorità competente valitescha l'interess public e l'interess da persunas partecipadas privatas vi da la secretezza envers l'interess da chattar la vardad en il process;

---

<sup>1)</sup> versiun tenor l'art. 1 cifra 7 da la lescha davart l'adattaziun da leschas a la lescha federala davart il partenari registrà da pèrs da la medema schlattaina, CUL 2006, FUC 4893; entrà en vigur il 1. d'avrigl 2007

3. deposiziuns davart fatgs ch'èn vegnids confidads a la perditga en ina posiziun numnada en l'artitgel 321 dal cudesch penal <sup>1)</sup> u ch'ella ha percepi exequind questa posiziun. Sche la perditga vegn liberada da l'obligaziun da la secretezza, è ella obligada da far la deposiziun, nun ch'in interess superiur pretenda – tenor sia decleraziun conscienziusa – la secretezza malgrà la liberaziun. La decleraziun sto vegnir fatga a bucca davant il derschader interrogant, suenter ch'il tema da cumprova è vegni communitgà a las perditgas.

#### Art. 176

En cas d'autras professiuns ch'èn colliadas cun in'obligaziun da discreziun u che premettan ina relaziun da confidenza speziala sco er en cas da secrets da fabricaziun e da fatschenta po il derschader dispensar da dar perditga, sche mesiras da protecziun tenor l'artitgel 160 na bastan betg e sche l'interess da la perditga vi da la secretezza è pli grond che l'interess dal cumprovader vi da la revelaziun.

c) protecziun dal secret

#### Art. 177

Ina perditga che vegn appellada d'ina partida daventa perditga communabla dad omaduas partidas, quai vul dir ch'il cuntracumprovader la po er laschar interrogar independentamain. Sch'il cumprovader primar lascha crudar la perditga, sto quella l'emprim vegnir interrogada davart il tema da cumprova fixà da la cuntrapartida.

Perditgas communablas

#### Art. 178

<sup>1</sup> La citaziun da las perditgas succeda cun smanatschar expressivamain las consequenzas penals da l'artitgel 292 dal cudesch penal <sup>2)</sup>. L'absenza d'ina perditga per negligentscha po vegnir chastiada cun ina multa disciplinara fin a l'import da 500 francs.

Citaziun da las perditgas

<sup>2</sup> Perditgas che na cumparan repetidamain betg pon vegnir manadas avant tras la polizia.

<sup>3</sup> La perditga absenta è obligada da surpigliar tut ils custs uffizials ed extrauffizials chaschunads tras sia culpa tenor apprezzar dal derschader, sch'ella na po betg cumprovar ch'ella n'haja betg survegni a temp la citaziun per anc pudair suandar quella, ch'ella saja vegnida impedita tras forza superiura da cumparair u ch'ella haja annunzià sia assenza a temp e cun ina motivaziun.

<sup>4</sup> Per pronunziar multas disciplinaras e per fixar l'indemnisaziun dals custs è competent il president da la dretgira.

<sup>1)</sup> CS 311.0

<sup>2)</sup> CS 311.0

**Art. 179**

Citaziun da las partidas

Las partidas vegnan infurmadas davart il termin che las perditgas vegnan interrogadas. Ellas han il dretg da cumparair a l'interrogaziun e da laschar far dumondas supplementaras a las perditgas. Davart lur admissibladad decida il president.

**Art. 180**

Admoniziun da far la deposiziun conform a la vardad

<sup>1</sup> Renviend a l'artigel 307 dal cudesch penal <sup>1)</sup> vegnan las perditgas l'emprim fatgas attentas a las consequenzas penalas da la faussa perditga ed eventualmain al dretg da refuser da dar perditga tenor ils artigels 174 ss. da questa lescha. Avant lur interrogaziun vegnan ellas intimadas da far la deposiziun conform a la vardad ed alura admessas a l'empermischun solenna.

<sup>2</sup> Sch'ina perditga refusa – senza in motiv legal – da far la deposiziun, vegn ella fatga attenta a las consequenzas penalas tenor l'artigel 292 dal cudesch penal <sup>2)</sup> e vegn surdada al derschader penal en cas d'ina ulteriura refusa.

**Art. 181**

Execuziun da l'interrogaziun

<sup>1</sup> A chaschun da l'interrogaziun vegn la perditga interrogada l'emprim en assenza da las ulteriuras perditgas davart sias persunalias, davart sias relaziuns persunalas cun las partidas sco er davart autras circumstanzas che pudessan avair ina influenza sin sia vardaivladad.

<sup>2</sup> Alura interroghescha il president da la dretgira l'emprim libramain la perditga davart il tema da cumprova ed eruescha, tge che la perditga sa da la chausa tras atgna percepziun. Dumondas maliziusas e sugestivas èn scumandadas.

<sup>3</sup> Sche perditgas vegnan en cuntradicziun ina cun l'autra davart fatgs giuridicamain relevants, pon ellas vegnir confruntadas.

<sup>4</sup> <sup>3)</sup>En cas d'impurtanza pli pitschna po il president da la dretgira delegar l'interrogaziun da perditgas a l'actuar.

**Art. 182**

Protocollaziun

<sup>1</sup> Ils puncts essenzials da mintga deposiziun d'ina perditga ston – en lur connex – vegnir protocollads tras il derschader interrogant u tras il protocollist, vegnir prelegids u legids da la perditga sezza, sutscrits da la perditga suenter che quella ha constatà la correctadad, sutscrits dal derschader interrogant e redigids uffizialmain.

<sup>2</sup> Empè da quai po il derschader interrogant dictar las deposiziuns che ston vegnir protocolladas en in apparat da registraziun, laschar tadlar la regi-

---

<sup>1)</sup> CS 311.0

<sup>2)</sup> CS 311.0

<sup>3)</sup> integraziun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

straziun las personas participadas e registrar cun l'apparat la decleraziun da l'interrogà davart la correctadad. Sin basa da la registraziun sonora vegn il protocol redigì pled per pled e sutscrit dal derschader interrogant sco er da la persona incumbensada cun la transcripziun. La dretgira chantunala relascha in'ordinaziun davart l'archivaziun.

#### Art. 183

<sup>1</sup> En cas da deposiziuns davart lieus vegnan las perditgas, sche quai para dad esser necessari per la chapientscha, interrogadas sin il lieu u, sch'il derschader considerescha quai sco suffizient, sin basa d'in plan che vegn suttamess ad ellas.

Deposiziuns  
davart lieus;  
perditgas  
cumpetentas

<sup>2</sup> Ina perditga cumpetenta po – en cumbinaziun cun sia deposiziun – vegnir intimada da communitgar sia opiniun sco experta.

#### Art. 184

Sch'ina perditga na po betg cumparair davant dretgira pervia da malsogna u pervia da mendusadad, vegn ella interrogada a ses lieu da dimora, sche ses stadi da sanadad permetta quai.

Interrogaziun da  
perditgas mal-  
saunas

#### Art. 185

<sup>1</sup> Il president da la dretgira po citar perditgas che abitan en il chantun a l'interrogaziun en ses circol da dretgira u las interrogar a lur lieu da domicili u laschar las interrogar dal president da la dretgira districtuala da là.

Lieu da l'inter-  
rogaziun

<sup>2</sup> Perditgas che abitan ordaifer il chantun vegnan per regla interrogadas sin via rogatoria.

#### Art. 186

<sup>1</sup> Per valair sco attestats cun forza da cumprova ston las deposiziuns da las perditgas sa basar sin atgnas percepciuns sensitivas directas dals fatgs ch'en en dumonda.

Forza da cumpro-  
va da las deposi-  
ziuns da perditgas

<sup>2</sup> La dretgira valitescha conscienziusamain la vardaivladad ed il pais da las deposiziuns da perditgas tant per sasezzas sco er en lur connex e resguarda a medem temp tut las circumstanzas – spezialmain relaziuns da dependenza e d'obligaziun – che pon influenzar la fidaivladad da las perditgas.

#### Art. 187

Il derschader po retrair infurmaziuns en scrit d'uffizis ed excepziunalmain er da personas privatas. El decida tenor apprezzar, sche quellas infurmaziuns en adattadas per la cumprova u sch'ellas basegnan in'affirmaziun tras ina deposiziun giudiziala.

Infurmaziun en  
scrit

*C. Experts***Art. 188**

Premissa

Sch'i basegna – per sclerir ils fatgs – enconuschientschas spezialas, da las qualas ni la dretgira ni singuls da ses commembers disponan, pon – d'uffizi u sin dumonda d'ina partida – vegnir incumbensads experts.

**Art. 189**Designaziun ed  
instrucziun

Sch'ina expertisa vegn ordinada d'uffizi u sin dumonda d'ina partida, ha il president da la dretgira – suenter avair tadlà las partidas – da fixar il dumber dals experts, da designar ils experts e d'als dar las instrucziuns.

**Art. 190**Qualitads ed  
obligaziuns dals  
experts

<sup>1</sup> <sup>1)</sup> Experts ston posseder las enconuschientschas spezialas necessarias. L'exclusiun e la recusaziun sa drizzan tenor las disposiziuns da la lescha davart l'organisaziun giudiziala <sup>2)</sup>.

<sup>2</sup> Cun excepziun d'ina funcziun uffiziala speziala n'è nagin obligà da surpigliar ina incumbensa sco expert. Tgi che ha dentant acceptà ina tala incumbensa, è obligà da l'ademplir.

<sup>3</sup> Renviond a la discreziun ed a las consequenzas penalas d'ina expertisa sapientivamain faussa, vegn l'expert fatg attent a l'obligaziun da consegnar sia expertisa tenor meglier savair e pudair.

<sup>4</sup> Per consegnar l'expertisa po vegnir fixà in tschert termin cun smanatschar expressivamain las consequenzas penalas da l'artitgel 292 dal cudesch penal <sup>3)</sup>.

**Art. 191**Instrucziun dals  
experts en scrit

<sup>1</sup> Ils fatgs che l'expert duai giuditgar ston vegnir inditgads en scrit uschè exactamain sco pussaivel. Sin dumonda dal president da la dretgira èn las partidas obligadas d'inoltrar en scrit lur propostas per l'instrucziun dals experts.

<sup>2</sup> Il president da la dretgira po autorisar ils experts da far ina inspeziun al lieu, d'interrogar partidas e terzas persunas sco er da consultar documents e – per dumondas parzialas – ulteriurs experts. En cas da basegn po l'autorisaziun vegnir colliada cun cundiziuns spezialas.

**Art. 192**

Expertisa en scrit

L'expertisa sto vegnir redigida en scrit ed en in dumber suffizient. Sin dumonda d'ina partida u sch'il president da la dretgira considerescha quai sco

<sup>1)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4608; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>2)</sup> DG 173.000

<sup>3)</sup> CS 311.0

necessari, vegnan ils experts citads a la tractativa a bucca davant dretgira. En quest cas vegn procedì sco tar l'interrogaziun da las perditgas.

#### Art. 193

Sch'i vegnan incumbensads plirs experts per il medem tema da cumprova, ston els far communablamain l'examinaziun e consegnar communablamain lur constataziuns, sch'els han la medema opiniun, u las consegnar separatamain, sche lur observaziuns ed opiniuns divergeschan ina da l'autra.

Expertisas  
communablas

#### Art. 194

A las partidas vegn concedì da prender invista da l'expertisa, uschespert che quella è consegnada.

Dretg da las  
partidas da prender  
invista da l'expertisa

#### Art. 195

D'uffizi u sin dumonda da las partidas po la dretgira ordinar in'expertisa superiura, sch'ella è da l'avis che l'expertisa na saja betg suffizienta. Medemamain po la dretgira – tant dad ella anor sco er sin dumonda d'ina partida – pretender explicaziuns davart puncts d'ina expertisa che n'èn betg vegnids sclerids.

Explicaziuns da  
l'expertisa, expertisa  
superiura

### D. Inspecziun al lieu

#### Art. 196

<sup>1</sup> Per percepir directamain fatgs impurtants po vegnir ordinada ina inspecziun al lieu tant sin dumonda d'ina partida sco er d'uffizi.

Motiv ed intent

<sup>2</sup> Sche las partidas pretendan ina inspecziun al lieu, ston ellas inditgar ses intent uschè exactamain sco pussaivel.

#### Art. 197

Per regla vegn l'inspecziun al lieu fatga tras la dretgira cumplessiva en cumbinaziun cun la tractativa principala. Excepziunalmain po l'inspecziun al lieu vegnir fatga cun il consentiment da las partidas gia avant la tractativa principala tras il president da la dretgira sulet u cun l'agid d'ulteriurs commembers da la dretgira.

Termin e  
cumpetenza

#### Art. 198

<sup>1</sup> La partida è obligada da tolerar l'inspecziun al lieu vi da sia persuna u vi da chaussas ch'ella ha en ses salv. Sia refusa valitescha il derschader tenor l'artitgel 158.

Cooperaziun da  
las partidas e da  
terzas persunas

<sup>2</sup> Terzas persunas èn obligadas da tolerar l'inspecziun al lieu vi da chaussas ch'èn en lur salv, nun ch'ellas hajan in dretg da refusar da dar perditga applitgond quel confurm al senn. En cas d'ina refusa nunautorisada pon ellas vegnir surdadas al derschader penal, suenter ch'ellas èn vegnidas fatgas at-

tentas a las consequenzas penals da l'artitgel 292 dal cudesch penal<sup>1)</sup>. Per far inspecziuns po l'access en immobiglias ultra da quai vegnir cuntanschi cun forza tras la polizia.

<sup>3</sup> A chaschun da l'inspecziun al lieu èsi permess a las partidas da suletta-main far attent il derschader als puncts che ston vegnir eruids tras quest med da cumprova e da far las remartgas necessarias en quest regard. Ils commembers da la dretgira pon far dumondas a las partidas.

#### **Art. 199**

Protocol

Davart l'inspecziun al lieu vegn fatg in protocol che descriva ils lieus, ils objects e las relaziuns ch'en en dumonda uschè exactamain sco pussaivel, sche necessari cun in dissegn, cun ina fotografia e.u.v. Da las explicaziuns da las partidas duai il protocol dentant cuntegnair mo quellas remartgas areguard la chausa che servan a sclerir la dumonda dispaivla u da las qualas i vegn pretendi expressivamain da las protocollar.

#### **Art. 200**

Incumbensar perditgas ed experts

Il derschader po – d'uffizi u sin dumonda d'ina partida – incumbensar perditgas appelladas u experts per l'inspecziun al lieu.

#### *E. Deposiziun da cumprova*

#### **Art. 201**

Premissas

<sup>1</sup> La dretgira po – d'uffizi u sin dumonda d'ina partida – intimar partidas principalas e partidas accessoricas da far la deposiziun da cumprova, sche quai para dad esser necessari tenor il resultat da l'interrogaziun nunformala e da l'ulteriura procedura da cumprova e sche la persuna che sto vegnir interrogada na para betg suspectusa.

<sup>2</sup> Avant la deposiziun da cumprova vegn la partida admonida a la vardad e fatga attenta a las consequenzas penals da l'artitgel 306 dal cudesch penal<sup>2)</sup>.

#### **Art. 202**

Interrogaziun dal represchentant legal

<sup>1</sup> Sch'ina partida n'è betg abla d'agir, po vegnir interrogà ses represchentant legal. Il derschader po dentant interrogar sez la partida, sch'ella è abla d'agir e sch'i sa tracta da sia atgna acziun u omisiun.

<sup>2</sup> Sch'i sa tracta d'ina persuna giuridica, d'ina cuminanza da persunas circumscritta da la lescha u d'ina massa da concurs, decida il derschader, tgi che sto vegnir interrogà per ella.

---

<sup>1)</sup> CS 311.0

<sup>2)</sup> CS 311.0

**Art. 203**

La deposiziun da cumprova ha lieu en la tractativa giudiziala. L'interrogà è obligà da responder conform a la vardad. Termin, obligaziun a la vardad

**Art. 204**

Sch'ina partida fiss impedida da cumparair davant dretgira pervia da malsogna u pervia da mendusadad, po il president da la dretgira l'interrogar a ses lieu da dimora. Interrogaziun en cas da malsogna

**Art. 205**

Sch'ina partida na po betg cumparair bain davant dretgira pervia d'ina distanza memia gronda u sch'ella sa chatta malsauna en in auter district, chantun u stadi, po la dretgira er incumbensar excepziunalmain l'autorità giudiziala cumpetenta dal lieu da domicil respectivamain da dimora cun l'interrogaziun. Interrogaziun rogatoria

**Art. 206**

A l'interrogaziun duain vegnir citadas omaduas partidas. Mintga partida ha il dretg d'assister a la deposiziun da cumprova da la cuntrapartida e da proponer dumondas supplementaras. Citaziun dad omaduas partidas

**Art. 207**

<sup>1</sup> Ina partida che na suonda betg la citaziun a l'interrogaziun u che refusa la deposiziun po vegnir chastiada cun ina multa disciplinara fin a 1 000 francs ed obligada da surpigliar ils custs giudizials ed extrajudizials. Consequenzas en cas d'absenza u en cas che la deposiziun vegn refusada

<sup>2</sup> En quest cas valitescha la dretgira il cumportament da la partida tenor libra persvasiun.

**Art. 208**

Las dumondas fatgas e lur respostas ston vegnir protocolladas exactamain, sutscrittas da l'interrogà suenter che quel ha constatà la correctadad e redigidas uffizialmain. Protocol

**3. SEGIRAR INA CUMPROVA PERICLITADA****Art. 209**

<sup>1</sup> Sch'igl exista il privel ch'in med da cumprova giaja a perder u che ses diever vegnia engrevgià essenzialmain en consequenza d'ina retardada pli lunga, po vegnir pretendida la retschertga preventiva immediata, e quai independentamain dal fatg sche la disputa è gia pendent a betg. Premissas

<sup>2</sup> La dumonda sto vegnir refusada mo, sch'il privel pretendì n'è evidentamain betg avant maun.

<sup>3</sup> La deposiziun da cumprova preventiva da la partida è admissibla mo en chaussas dispaivlas pendentas e mo alura, sch'il president da la dretgira cumpetenta considerescha quest med da cumprova sco indispensabel.

#### Art. 210

Competenza

<sup>1</sup> Sche la disputa è gia pendent, sto la dumonda vegnir drizzada en scrit al president da la dretgira respectiva.

<sup>2</sup> En ina chaussa dispaivla che n'è betg anc pendent sto la dumonda per-cunter vegnir drizzada al president dal circul, en il qual sa chatta la perditga u l'object en dumonda. Resalvà resta l'artitgel 52 alinea 1.

#### Art. 211

Procedura

Sche la registraziun da las cumprovas è urgenta, decida il derschader senza l'emprim tadlar la cuntrapartida. Uschenavant che quai è pussaivel sto quella dentant vegnir envidada a la registraziun da las cumprovas. En ils ulteriurs cas sto vegnir concedi a la cuntrapartida enconuschenta u presumtiva in termin per prender posiziun, suenter che la dumonda è entrata.

#### Art. 212

Recurs

<sup>1</sup> Disposiziuns davart l'ordinaziun e davart l'execuziun da segiradas da cumprovas èn suttamessas – en cas pendants – al recurs tenor l'artitgel 237.

<sup>2</sup> <sup>1)</sup>En cas betg pendants po vegnir fatg recurs entaifer 20 dis tar il derschader singul a la dretgira chantunala. Il recurs ha mo in effect suspensiv sin ordinaziun dal derschader cumpetent.

#### Art. 213

Tema da cumprova tar interrogaziuns da perditgas, vigur dals princips generals davart la retschertga da cumprovas

<sup>1</sup> Per l'interrogaziun preventiva d'ina perditga sto il petent inditgar il tema da cumprova. Uschenavant ch'ina cuntrapartida è enconuschenta, vegn quest tema suttamess a quella per laschar prender posiziun.

<sup>2</sup> Dal rest vegnan applitgads tant sco pussaivel ils princips generals davart la retschertga da las cumprovas. Il president po fixar terms e dis da cumparsa peremtorics e pronunziar multas disciplinaras fin a l'import da 500 francs.

#### Art. 214

Resalva d'objecziuns posteriuras

A la cuntrapartida restan resalvadas sias objecziuns cunter la procedura instradada, cunter la relevanza e cunter la forza da cumprova dals meds da cumprova.

<sup>1)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4608; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

**Art. 215**

Sch'ina chaussa dispitaivla n'era betg anc pendenta il mument che la dumonda da segirar ina cumprova periclitada è vegnida inoltrada, po mintga partida pretender da retschertgar anc ina giada la cumprova en in process suandant, uschenavant che quai è anc pussaivel. Sch'il process era gia introduci, decida il president da la dretgira tenor liber apprezzar davart l'ordinaziun d'ina nova registraziun da las cumprovas, en cas che las dumondas da las partidas sa cuntradin.

Nova registraziun da las cumprovas en il process

**Art. 216**

<sup>1</sup> Ils custs da la cumprova extraordinaria vegnan ad interim surpigliads dal petent.

Repartiziun dals custs

<sup>2</sup> En cas da disputa che n'en betg anc pendants sto il petent restituir ils custs extrauffizials a la cuntrapartida tenor la disposiziun dal president cirquital, sche la cuntrapartida sa participescha a la registraziun preventiva da la cumprova.

**4. PUBLICAZIUN UFFIZIALA****Art. 217**

<sup>1</sup> Per publicaziuns uffizialas en chaussas da dretg privat, spezialmain per desdir contracts d'emprests da daners, da locaziun e da fittanza, è competent l'uffizi cirquital al lieu da domicil u a l'ultim lieu da dimora enconuschent da l'adressat.

Cumpetenzza e procedura

<sup>2</sup> Per il petent vegn emess in'attestaziun uffiziala davart talas publicaziuns.

<sup>3</sup> L'acceptaziun d'ina publicaziun uffiziala na dastga betg vegnir refusada. Sco data vala la surdada respectivamain la purschida da la publicaziun a l'adressat.

<sup>4</sup> Ils custs d'ina publicaziun uffiziala surpiglia il petent.

**V. Ils meds legals****1. APPELLAZIUN****Art. 218**

<sup>1</sup> L'appellaziun tar la dretgira chantunala po vegnir fatga cunter sentenzias da las dretgiras districtualas en il senn da l'artitgel 19 da questa lescha.

Object da l'appellaziun

<sup>2</sup> Sche l'appellaziun vegn declarada cunter la sentenza sco tala, pon er vegnir contestadas las sentenzias accessoricas.

<sup>3</sup> Sch'in cuntraplant stat visavi in plant per pretensiuns, è decisiva la pli auta da las duas valurs en disputa per che la sentenza possia vegnir appellada.

**Art. 219**

Termin e furma

<sup>1</sup> <sup>1)</sup> L'appellaziun sto vegnir declerada en trais exemplars al president da l'emprima istanza entaifer il termin peremtoric da 20 dis a partir dal mument che la sentenza motivada è vegnida communitgada en scrit. Ella sto cuntegnair las propostas formuladas per midar la sentenza da l'emprima istanza e las sentenzias accessoricas sco er novas objecziuns, uschenavant che talas èn anc admissiblas.

<sup>2</sup> <sup>2)</sup> La decleraziun d'appellaziun sto vegnir communitgada immediatamain dal president da l'emprima istanza a la cuntrapartida ed al parsura da l'istanza d'appellaziun.

**Art. 220**

Appellaziun adesiva

<sup>1</sup> L'accusà d'appellaziun po, sch'el n'ha betg er sez declerà l'appellaziun, inoltrar sia appellaziun adesiva cun propostas formuladas medemamain al president da l'emprima istanza, e quai entaifer il termin peremtoric da 10 dis dapi la communicaziun da la decleraziun d'appellaziun.

<sup>2</sup> L'appellaziun adesiva scada, sche l'appellaziun vegn retratga u sch'i na vegn betg entrà en questa.

**Art. 221**

Register da las actas da l'istanza precedentia

Entaifer 10 dis, quintà a partir da l'appellaziun, vegn tramessa a las duas partidas ina copia dal register da las actas, il qual sto vegnir statui per mauns da la segunda istanza. Entaifer il termin peremtoric da 10 dis han las partidas il dretg da far objecziuns cunter quest register tar il president da l'emprima istanza. Davart talas differenzas decida la segunda istanza.

**Art. 222**

Consegna da las actas a l'istanza d'appellaziun

Entaifer 20 dis, quintà a partir da la decleraziun d'appellaziun, vegnan tramessas a la segunda istanza tut las actas ch'eran avant maun tar la sentenza inclusiv il protocol da la dretgira e las decleraziuns d'appellaziun entradas sco er in register da las actas redigi ufficialmain.

**Art. 223**

Princip general da procedura

Per la procedura d'appellaziun valan – cun resalva da las disposiziuns qua sutvart – las prescripziuns davart la procedura davant la dretgira districtuala.

<sup>1)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4608; entrà en vigur il 1. d'avrigl 2007

<sup>2)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4608; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

**Art. 224**

<sup>1</sup> <sup>1)</sup> Sche l'appellaziun è evidentamain retardada u inadmissibla, la po il parsura stritgar senza ulteriura procedura.

Liquidaziun  
senza tractativa  
d'appellaziun

<sup>2</sup> <sup>2)</sup> Il parsura po fixar in termin per l'appellant ed en cas da basegn per la cuntrapartida per motivar en scrit las propostas d'appellaziun, sche l'appellaziun sa mussa sco evidentamain inadmissibla, sch'i vegnan contestads mo puncts d'impurtanza subordinada u sch'i po vegnir desisti d'ina tractativa a bucca per auters motivs.

<sup>3</sup> En quests cas n'ha betg lieu ina tractativa d'appellaziun.

**Art. 225**

<sup>1</sup> <sup>3)</sup> Sch'il parsura ordinescha ina tractativa d'appellaziun, prenda la dretgira enconuschientscha da la sentenza contestada avant il cumenzament da la tractativa.

Tractativa  
d'appellaziun

<sup>2</sup> La tractativa cumenza cun la prelecziun da la decleraziun d'appellaziun. Alura suonda la legitimaziun da la dretgira e da las partidas.

<sup>3</sup> Suentar vegnan tractadas objecziuns concernent l'appellaziun, objecziuns formalas che n'han betg pudì vegnir fatgas valair davant l'emprima istanza e sentenzias accessoricas contestadas.

**Art. 226**

<sup>1</sup> Novs meds da cumprova na dastgan betg vegnir appellads da las partidas davant l'istanza d'appellaziun, auter ch'en cas da revisiun. Percunter pon las partidas pretender ch'i vegnian retschertgads meds da cumprova che eran vegnids annunziads a temp davant l'emprima istanza, ma che n'eran betg vegnids acceptads, uschenavant che quels pon avair ina impurtanza essenziala per giuditgar la dumonda dispaivla.

Novs meds da  
cumprova

<sup>2</sup> Dad ella anor po la dretgira chantunala procurar expertisas, far inspecziuns al lieu ed admetter las partidas a la deposiziun da cumprova.

<sup>3</sup> Nua che questa lescha u nua che la legislaziun speziala prevesa la maxima uffiziala, vala questa er per l'istanza d'appellaziun.

**Art. 227**

<sup>1</sup> Mintga partida ha il dretg da dus referats. Las partidas n'èn betg restrenschidas sin quai ch'è vegni referi davant l'emprima istanza.

Referats da  
partida

<sup>1)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4608; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>2)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4608; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>3)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4608; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>2</sup> En cas da retschertgas da cumprova posteriuras tenor l'artitgel precedent po l'istanza d'appellaziun permetter mintgamai in ulteriur referat da partida, sche quai fa da basegn.

#### Art. 228

Absenza da las partidas

<sup>1</sup> Sch'ina partida è absenta da la tractativa principala malgrà ch'ella è vegnida citada correctamain, vegn l'autra partida tuttina admissa da preschentar sias pretensiuns, ed alura ha lieu la procedura en contumazia.

<sup>2</sup> La disposiziun da l'artitgel 126 da questa lescha vegn applitgada conform al senn.

#### Art. 229

Sentenzia

<sup>1</sup> La dretgira chantunala è libra en la valitaziun da las cumprovas ed en il giudicament giuridic.

<sup>2</sup> Sche la chaussa n'è betg madira per la sentenza, po ella vegnir refusada a l'emprima istanza per che las actas vegnian cumplettadas e per ch'ella vegnia giuditgada da nov.

<sup>3</sup> Sche la sentenza da l'emprima istanza vegn confermada er en sias consideraziuns, basti da sa referir a questas empè da formular atgnas motivaziuns.

#### Art. 230

Restituiziun da las actas

Suenter che la sentenza è entrada en vigor legala, vegnan restituids ils documents producids. Ils protocols originals da l'emprima istanza ston vegnir tramess enavos a quella, las ulteriuras actas ston vegnir archivadas tar la segunda istanza.

#### Art. 231

Retratga, renconuschientscha, enclegientscha

Per la retratga, per la renconuschientscha da l'appellaziun e per l'enclegientscha vala l'artitgel 114 da questa lescha conform al senn.

## 2. RECURS

### A. *Recurs pervia da violaziun da la lescha*

#### Art. 232

Cas d'applicaziun

<sup>1</sup>) Tar la dretgira chantunala po vegnir fatg recurs pervia da violaziun da la lescha cunter sentenzias betg appellablas sco er cunter decisziuns per liquidar il process ch'en vegnidas pronunziadas dals derschaders singuls, da la

---

<sup>1</sup>) versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4608; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

giunta da la dretgira districtuala e da la dretgira districtuala, plinavant cunter las suandantas decisiuns da questas instanzas:

1. decisiuns concernent las premissas da process (art. 93);
2. revisiun da la procedura (art. 130 al. 3);
3. executiun da la procedura en contumazia (art. 133);
4. decisiuns d'interpretaziun (art. 242);
5. decisiuns da betg entrar en dumondas da revisiun (art. 249);
6. ... <sup>1)</sup>
7. decisiuns da custs independentas, spezialmain tenor ils artitgels 76, 77, 83, 178;
8. <sup>2)</sup>decisiuns concernent la giurisdicziun gratuita (art. 47a).

### Art. 233

<sup>1</sup> <sup>3)</sup> Il recurs sto vegnir inoltrà en scrit al parsura da l'istanza da recurs entaifer il termin peremtoric da 20 dis dapi la communicaziun da la decisiun contestada, e quai cun agiuntar la decisiun contestada ed ils documents da cumprova ch'èn gia vegnids restituids al recurrent.

Pretensiuns  
formalas

<sup>2</sup> En il recurs sto vegnir inditgà cun ina curta motivaziun, tge puncts da la decisiun che vegnan contestads e tge midadas che vegnan proponidas; novas pretensiuns da dretg e novs meds da cumprova èn exclus.

### Art. 234

<sup>1</sup> <sup>4)</sup> Il parsura n'entra betg en recurs retardads u evidentamain nunmotivads u als refusa senza auter; cas cuntrari vegn il recurs tramess a l'istanza precedentada ed a la cuntrapartida per laschar prender posiziun entaifer in curt termin.

Procedura

<sup>2</sup> <sup>5)</sup> En cas da basegn po il parsura da la dretgira chantunala ordinar ina segunda corrispondenza.

<sup>3</sup> Il recurs ha in effect suspensiv.

<sup>4</sup> Ina tractativa a bucca n'ha betg lieu.

<sup>1)</sup> abolì tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4609; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>2)</sup> integraziun tenor il conclus dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>3)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4609; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>4)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4609; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>5)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4609; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

**Art. 235**

Sentenzia

<sup>1</sup> <sup>1)</sup> La dretgira chantunala examinescha en il rom da las dumondas da recurs, sche la decisiun contestada u sche la procedura precedenta violescha disposiziuns legalas ch'èn impurtantas per giuditgar la dumonda dispitai-vla.

<sup>2</sup> Las constataziuns da l'istanza precedenta davart las relaziuns effectivas èn liantas per l'istanza da recurs, nun che quellas sajan vegnidas fatgas cun violar prescripziuns da cumprova u sa mussian sco arbitraras. Constataziuns che sa basan sin in sbagli evident ston vegnir rectifitgadas d'uffizi.

<sup>3</sup> <sup>2)</sup> Sche la chaussa è madira per la sentenza, prenda la dretgira chantunala senza auter la decisiun; cas cuntrari refusa ella la chaussa a l'istanza precedenta.

**Art. 235a** <sup>3)</sup>

Obligaziun da motivaziun

La motivaziun da la sentenza sa drizza tenor las disposiziuns che valan per la procedura ordinaria davant la dretgira districtuala.

**B. Recurs d'avertura da dretg****Art. 236**

Procedura

<sup>1</sup> <sup>4)</sup> Cunter decisiuns dal president da la dretgira districtuala en chaussas d'avertura da dretg po vegnir fatg recurs tar la dretgira chantunala entaifer 10 dis dapi la comunicaziun en scrit.

<sup>2</sup> <sup>5)</sup> Il parsura n'entra betg en recurs retardads u evidentamain nunmotivads nummotivads u als refusa senza ulteriura procedura.

<sup>3</sup> Per la procedura valan dal rest las disposiziuns dals artitgels 232 ss. da questa lescha conform al senn.

<sup>4</sup> Ils custs giudizials vegnan calculads tenor la tariffa da taxas tar la lescha federala davart scussiu e concurs.

---

<sup>1)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4609; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>2)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4609; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>3)</sup> integrazion tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4609; entrà en vigur il 1. d'avrigl 2007

<sup>4)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4609; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>5)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4609; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

*C. Recurs cunter disposiziuns presidialas***Art. 237**

<sup>1</sup> <sup>1)</sup> Cunter disposiziuns presidialas processualdirectivas e preventivas po vegnir fatg recurs entaifer 20 dis tar la chombra respectiva, uschenavant che questa lescha na fixescha nagut auter. Il substitut dal parsura po conceder in effect suspensiv al recurs. Premissas e procedura

<sup>2</sup> La cuntrapartida survegn la pussaivladad da prender posiziun.

<sup>3</sup> <sup>2)</sup> Cur ch'il recurs vegn tractà, prenda il parsura recusaziun.

<sup>4</sup> Il recurs vegn liquidà tras ina sentenza accessoricca.

*D. Recurs pervia da snegaziun da dretg e pervia da retardada da dretg <sup>3)</sup>***Art. 237a <sup>4)</sup>**

Cunter la snegaziun da dretg u cunter la retardada da dretg po vegnir fatg recurs tar la dretgira chantunala. Competenza

**3. INTERPRETAZIUN****Art. 238**

L'interpretaziun è admissibla mo per sentenzias. Ella consista dal dretg da pretendir il scleriment da decisiuns giudizialas betg clerass u da singulas parts da questas decisiuns, e quai sut las premissas qua sutvart. Cas d'applicaziun

**Art. 239**

Ina dumonda d'interpretaziun è admissibla mo entaifer in onn suenter che la sentenza è vegnida communitgada en scrit. Ella sto vegnir inoltrada en scrit al president da la dretgira che ha pronunzià la sentenza en dumonda. Competenza, premissas formalas

**Art. 240**

<sup>1</sup> En la dumonda d'interpretaziun sto vegnir inditgà en moda curta ed exacta, per tge puncts ed en tge senn ch'i vegn dumandada ina interpretaziun. Procedura

---

<sup>1)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4609; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>2)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4610; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>3)</sup> integraziun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4610; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>4)</sup> integraziun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4610; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

Il president da la dretgira la trametta a la cuntrapartida per laschar prender posiziun entaifer in curt termin ch'el sto fixar.

<sup>2</sup> Sin dumonda po il president da la dretgira suspender l'execuziun da la sentenza e prender ulteriuras disposiziuns preventivas.

<sup>3</sup> Sbagls ortografics, errurs da quint evidentas e la faussa denominaziun da las partidas rectificgescha il president da la dretgira dad el anor cun rediger quai uffizialmain.

#### Art. 241

Cumposiziun da la dretgira, inadmissibladad da novs meds da cumprova

<sup>1</sup> Per tractar la dumonda d'interpretaziun duain – sche pussaivel – vegnir convocads ils medems derschaders che han fatg part da l'emprim giudicament, er sch'els n'èn betg pli en uffizi. Presidiar presidescha dentant il president da la dretgira en uffizi u ses substitut.

<sup>2</sup> Novs meds da cumprova n'èn betg admissibels.

#### Art. 242

Preschientscha da las partidas, decisiun, meds legals

<sup>1</sup> Excepciunalmain po la dretgira citar las partidas per laschar motivar a bucca lur dumondas.

<sup>2</sup> <sup>1)</sup> La dretgira decida l'emprim, sche l'interpretaziun po vegnir admesa. Cunter ina decisiun refusanta da l'emprima istanza po vegnir fatg recurs tar la dretgira chantunala.

<sup>3</sup> Sche la dumonda d'admissiun vegn affirmada, decida la dretgira, en tge senn che la dumonda d'interpretaziun duai vegnir acceptada.

<sup>4</sup> Dumondas d'interpretaziun davart ina sentenza ch'è gia vegnida interpretada èn inadmissiblas.

### 4. REVISIUN

#### Art. 243

Motivs da revisiun

<sup>1</sup> Tras la revisiun po l'effect d'ina sentenza ch'è ida en vigur legala puspè vegnir aboli e po ina nova tractativa giudiziala vegnir pretendida en ils suandants cas:

1. sch'i vegn cumprovà che la sentenza era vegnida influenzada tras in crim u tras in delict en disfavur dal petent. La condemnaziun tras il derschader penal n'è betg necessaria. Sch'ina procedura penala n'è betg pussaivla, po la cumprova vegnir procurada autramain;
2. sch'il petent vegn a savair novs fatgs relevants u sch'el chatta meds da cumprova decisivs ch'el n'ha betg pudì appurtar en la procedura anteriura. Fatgs ch'èn dentant pir entrads suenter che la sentenza è ve-

<sup>1)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4610; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

gnida pronunziada, na pon – cun resalva da l'artitgel 244 da questa lescha – betg stabilir ina revisiun.

<sup>2</sup> Quests motivs da revisiun ston esser stads nunenconuschents a l'accusader da revisiun senza sia culpa u i sto effectivamain esser stà nunpussaivel per el da far valair quels. Sin dumonda da la cuntrapartida po el vegnir interrogà en chaussa, sche quella na para betg gia dad esser cumprovada tras autras circumstanzas.

<sup>3</sup> Il motiv da revisiun sto avair ina influenza essenziala per giuditgar la dumonda dispitaivla respectiva.

#### Art. 244

Sut la premissa da l'artitgel 243 cifra 2 da questa lescha po la revisiun er vegnir pretendida sin basa d'interrogaziuns da perditgas tras uffizis giudizials d'ordaifer u sin basa d'ediziuns ch'èn vegnidas pretendidas a temp, ma ch'èn entradas pir suenter la pronunzia da la sentenza.

Revisiun pervia da novs meds da cumprova

#### Art. 245

Per pudair constatar in motiv da revisiun effectiv ch'è vegnì fatg valair, èn admissibels tut ils meds da cumprova.

Meds da cumprova per il motiv da revisiun

#### Art. 246

<sup>1</sup> Cun resalva da l'alineia 2 da quest artitgel po ina dumonda da revisiun vegnir fatga pendent mo durant 5 onns suenter che la sentenza che duai vegnir revedida è vegnida pronunziada. Ella sto dentant vegnir inoltrada en mintga cas entaifer 3 mais a partir dal mument che l'accusader da revisiun ha fatg l'enconuschientscha dal motiv da revisiun u ha pudì far diever da quel.

Termin da revisiun

<sup>2</sup> Sin basa d'in crim u d'in delict po la revisiun dentant vegnir pretendida da tut temp, uschenavant che la dumonda vegn fatga dependenta entaifer 6 mais suenter ch'il crim u ch'il delict è vegnì enconuschent a l'accusader da revisiun.

#### Art. 247

<sup>1</sup> <sup>1)</sup> La dumonda sto vegnir inoltrada en scrit al president da quella dretgira che ha pronunzià la sentenza. En cas recurribels sto la dumonda – sche quella è vegnida giuditgada dad omaduas instanzas – vegnir inoltrada al parsura da la segunda instanza; en tut ils ulteriurs cas sto quella vegnir inoltrada al president da l'emprima instanza. Ella sto cuntegnair las propostas da midada sco er ina indicaziun speziala dals motivs da revisiun che vegnan fatgs valair.

Cumpetenzas, pretensiuns formalas

<sup>1)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4610; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>2</sup> Documents ston sche pussaivel vegnir agiuntads, autras cumprovas ston vegnir inditgadas spezialmain.

<sup>3</sup> Sch'i vegnan appelladas perditgas, sto vegnir inditgà il tema d'interrogaziun sco en la procedura ordinaria.

<sup>4</sup> La dumonda da revisiun n'ha betg in effect suspensiv. Per quel basegni ina disposiziun presidiala.

#### **Art. 248**

Procedura

Il president trametta la dumonda a la cuntrapartida per laschar prender posiziun entaifer in curt termin. Suentar che la correspundenza è finida, retschertga el – sco en la procedura ordinaria – las cumprovas appelladas e fixescha alura ina tractativa giudiziala.

#### **Art. 249**

Decisiun davart l'entrada, meds legals

<sup>2</sup> <sup>1)</sup> La dretgira decida l'emprim, sch'i duai vegnir entrà en la dumonda da revisiun. Cunter ina decisiun refusanta da l'emprima istanza po vegnir fatg recurs tar la dretgira chantunala.

<sup>2</sup> Sche la dretgira entra en la dumonda da revisiun, decida ella sin basa da las novas e da las veglias cumprovas, sche la sentenza anteriura possia vegnir confermada ubain sche e co ch'ella stoppia vegnir midada. En cas da basegn po la dretgira fixar ina segunda tractativa.

#### **Art. 250 <sup>2)</sup>**

Revisiun durant in'appellaziun pendenta respec-tivamain durant in recurs pendent

Durant in'appellaziun pendenta u durant in recurs pendent sto la dumonda da revisiun vegnir fatga tar il parsura da la segunda istanza. La segunda istanza liquidescha questa dumonda da revisiun avant che tractar l'appellaziun u il recurs, e quai senza refusar la chaussa dispitaivla a l'emprima istanza. Er per quest cas valan dal rest las disposiziuns dals artitgels 247 e 248 da questa lescha.

#### **Art. 251**

Revisiun unica, excepziuns

En la medema chaussa e per la medema partida na po betg vegnir concedida ina segunda revisiun. Ina dumonda da revisiun refusada po dentant tuttavia vegnir renovada sin basa d'auters motivs da revisiun, uschè ditg ch'ils termins per la revisiun n'en betg scadids.

<sup>1)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4610; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>2)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4610; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

## VI. Execuziun da la sentenza

### Art. 252

<sup>1</sup> Mintga sentenza d'ina dretgira grischuna, dal tribunal federal u da dretgiras egualas a quel po vegnir exequida immediatamain a partir da l'entrada en vigur legala.

Executabilitad

<sup>2 1)</sup> Il medem vala concernent enclegientschas giudizialas, concernent la renconuschientscha dal plant sco er concernent sentenzias da cumpromiss executablas tenor il concordat davart la giurisdicziun da cumpromiss.

### Art. 253

Sche la sentenza prevesa in pajament u ina prestaziun da garanzia, po ella vegnir exequida tenor la lescha federala davart scussiiun e concurs <sup>2)</sup>.

Sentenzias sin prestaziuns finanzialas

### Art. 254

Sche l'accusà vegn sentenzià da declerar sia voluntad, vegn la decleraziun remplazzada tras la sentenza. Sche la decleraziun da voluntad concerna in dretg che sto vegnir inscrit en il register funsil, relascha il derschader sentenziant l'autorisaziun da far l'inscripziun.

Sentenzias sin decleraziuns da voluntad

### Art. 255

En tut ils auters cas ha quel che pretenda ch'ina sentenza vegnia exequida da sa drizzar a l'uffizi cirquital ch'è territorialmain cumpetent per la partida sentenziada u per l'object da disputa.

Ulteriurs cas

### Art. 256

Uschenavant che la sentenza na fixescha betg in termin posteriur per l'execuziun, intimescha l'uffizi cirquital appellà il sentenzià – relaschond in cumond uffizial e smanatschond l'execuziun tras la polizia e las consequenzas penalas da l'artitgel 292 dal cudesch penal <sup>3)</sup> – d'ademplir las pretensiuns da la sentenza entaifer in termin peremptoric che sto vegnir fixà uschè curt sco pussaivel.

Intimizaziun a l'execuziun

### Art. 257

Davart protestas da terzas personas che pretendan che l'execuziun violaschia lur dretgs vegn decedì en la procedura da cumond.

Protesta da terzas personas

<sup>1)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>2)</sup> CS 281.1

<sup>3)</sup> CS 311.0

**Art. 258**

Execuziun

Sch'il cumond uffizial na vegn betg suandà entaifer il termin fixà, procura l'uffizi circuitual immediatamain per l'execuziun, e quai:

1. tras l'installaziun uffiziala sfurzada en il possess en cas da bains immobigliars, da bains movibels e da dretgs reals;
2. cun engaschar terzas personas sin custs dal responsabel en cas da prestaziuns che pon er vegnir fatgas d'autras personas;
3. cun exequir l'act necessari senza resguardar l'absenza da la persona respectiva en cas da dispitas da partiziun e da cunfin;
4. tras l'intervenziun da la polizia en cas da prestaziuns ch'il sentenzià po mo ademplir persunalmain.

**Art. 259**

Execuziun en cas  
d'ina prestaziun  
betg sfurzabla

<sup>1</sup> Sch'ina prestaziun n'avess betg dad esser sfurzabla tras l'uffizi circuitual, po la persona participada pretender da quella dretgira che ha sentenzià sco ultima, e quai cun ina dumonda en scrit, che la prestaziun vegnia midada en ina prestaziun finanziaria, uschenavant che quella n'è betg gia vegnida fixada en la sentenza.

<sup>2</sup> La dumonda vegn communitgada a la cuntrapartida per laschar respunder entaifer il termin peremtoric da 10 dis. A la dumonda sco er a la risposta ston vegnir agiuntadas eventualas cumprovas che sa refereschian a la stimaziun da la prestaziun tralaschada.

<sup>3</sup> Suentar ch'il president ha retschertgà las cumprovas ch'èn eventualmain vegnidas appelladas, stima el – sche necessari cun incumbensar experts – l'emprim sez la prestaziun en dumonda tenor meglier apprezzar per mauns da las duas partidas.

<sup>4</sup> Sch'ina partida na vul betg renconuscher questa stimaziun, sto ella infurmar il president entaifer il termin peremtoric da 10 dis. Senza prender recusaziun preschenta il president alura immediatamain las actas a la dretgira. Quella decida per regla en chaussa, senza che las partidas cumparian.

**Art. 260**

Adossament dals  
custs, conse-  
quenzas da la  
renitenza

En tut ils cas numnads en ils artitgels 258 e 259 da questa lescha adossescha l'autorità executiva ils custs giudizials ed extrajudizials al renitent e surdat quel al derschader penal sin basa da l'artitgel 292 dal cudesch penal <sup>1)</sup>.

**Art. 261**

Sentenzias  
extrachantunalas

<sup>1</sup> Sentenzias da dretgiras svizras extrachantunalas ston vegnir exequidas sco sentenzias grischunas, sche l'autorità extrachantunala cumpetenta atesta la vigur legala e l'executabilitad da la sentenza.

---

<sup>1)</sup> CS 311.0

<sup>2</sup> La cuntrapartida po dentant far l'objecziun che la dretgira che ha sentenzià na saja betg stada cumpetenta, ch'ella na saja betg vegnida citada correctamain u ch'ella n'haja betg gì ina represchentanza legala.

#### Art. 262 <sup>1)</sup>

<sup>1</sup> Il president da la dretgira districtuala è cumpetent per constatar l'executabilitad d'ina sentenza da l'exteriur. Sentenzias da l'exteriur

<sup>2</sup> L'execuziun d'ina sentenza che na prevesa betg ina prestaziun finanziala sa drizza tenor las disposiziuns davart la procedura da cumond.

#### Art. 263 <sup>2)</sup>

Cunter decisiuns davart l'executabilitad u davart l'execuziun d'ina sentenza po vegnir fatg recurs tar il derschader singul a la dretgira chantunala entaifer 10 dis dapi la communicaziun, uschenavant che disposiziuns da contracts internaziunals u dal dretg federal n'han betg la precedenza. Meds legals

### VII. Tariffa da custs, contabilitad e disposiziuns transitoricas

#### Art. 264

<sup>1</sup> Il cussegl grond è cumpetent per relaschar ina tariffa da custs tar questa lescha e disposiziuns davart la contabilitad <sup>3)</sup>. Tariffa da custs e disposiziuns davart la contabilitad

<sup>2</sup> <sup>4)</sup>Sch'i vegn desisti d'ina sentenza ch'è motivada cumpletamain (art. 121 al. 2 fin 4), vegn la taxa reducida adequatamain.

#### Art. 265 <sup>5)</sup>

#### Art. 266

<sup>1</sup> Suentar ch'il pievel ha acceptà questa lescha, fixescha la regenza la data da l'entrada en vigur <sup>6)</sup>. Entrada en vigur, aboliziun dal dretg vertent

<sup>2</sup> Cun questa data vegnan abolids ils relaschs che cuntradin a questa lescha, spezialmain la procedura civila dals 20 da zercladur 1954 <sup>7)</sup>.

<sup>3</sup> Sche relaschs vertents renvieschan a disposiziuns che vegnan abolidas tras questa lescha u tras ses relaschs d'adattaziun e tras ses relaschs execu-

<sup>1)</sup> versiun tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>2)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4610; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>3)</sup> DG 320.070

<sup>4)</sup> integraziun tenor la cifra 6 da l'aggiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4611; entrà en vigur il 1. d'avrigl 2007

<sup>5)</sup> abolì tenor il conclud dal pievel dals 12 da mars 2000; vesair A tar l'art. 1a

<sup>6)</sup> messa en vigur cun CR dals 9 da december 1985 per il 1. da schaner 1986

<sup>7)</sup> vDG 505

tivs, vegnan applitgadas las disposiziuns correspundentas da questa lescha u da las ordinaziuns relaschadas ensemen cun ella.

#### Art. 267

Disposiziuns  
transitoricas

<sup>1</sup> Las disposiziuns da questa lescha vegnan er applitgadas per proceduras ch'en pendentas il mument da l'entrada en vigur.

<sup>2</sup> En quest connex valan las suandantas excepziuns e restricziuns:

1. La durada dals termins che curran il mument da l'entrada en vigur sa drizza tenor il dretg vertent.
2. La cumpetenza da l'istanza, tar la quala ina procedura è pendenta il mument da l'entrada en vigur, vegn giuditgada tenor il dretg vertent.
3. Per tut las decisiuns communitgadas suenter l'entrada en vigur vegn l'admissibladad d'in med legal giuditgada tenor il dretg nov.
4. Las novas disposiziuns davart la giurisdicziun gratuita vegnan applitgadas mo per quellas proceduras che daventan pendentas suenter che questa lescha è entrada en vigur.

#### Art. 267a <sup>1)</sup>

Disposiziuns  
transitoricas tar la  
revisiun parziala  
dals 31 d'avust  
2006

<sup>1 2)</sup> Las disposiziuns da la revisiun parziala dals 31 d'avust 2006 davart la cumpetenza da la dretgira chantunala vegnan applitgadas er per proceduras ch'en pendentas il mument da l'entrada en vigur.

<sup>2</sup> Las disposiziuns davart la renunzia a la motivaziun vegnan applitgadas mo per las proceduras che vegnan decididas suenter l'entrada en vigur da questa revisiun parziala.

#### Art. 268

Midada da  
relaschs

Cun l'entrada en vigur da questa lescha vegnan ils suandants relaschs midads sco suonda:

1. Lescha davart la giurisdicziun administrativa en il chantun Grischun (LDA) dals 9 d'avrigl 1967 <sup>3)</sup>

Art. 19 al. 1: Dal settavel di avant Pasca fin e cun il settavel di suenter Pasca, dals 15 da fanadur fin e cun ils 15 d'avust e dals 18 da december fin e cun ils 2 da schaner èn vacanzas da dretgira. Durant quest temp èn ils termins suspendids ed i na dastgan vegnir fatgs nagins acts processuals giudizials.

Art. 39 al. 3: Sin basa d'instrucziuns spezialas pon perditgas vegnir interrogadas er da l'uffizi districtual.

Art. 49: cun multa fin a 5 000 francs.

<sup>1)</sup> integraziun tenor la cifra 6 da l'agiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4611; entrà en vigur il 1. d'avrigl 2007

<sup>2)</sup> versiun tenor la cifra 6 da l'agiunta tar la lescha davart l'organisaziun giudiziala, CUL 2006, FUC 4611; entrà en vigur il 1. da schaner 2008

<sup>3)</sup> DG 370.100

2. Lescha davart la procedura penala (PP) dals 8 da zercladur 1958 <sup>1)</sup>  
 Art. 167 al. 4, ultima frasa: Per persunas basegnusas vegnan applitgadas las disposiziuns da la procedura civila davart la giurisdicziun gratuita.
3. Lescha introductiva tar il cudesch civil svizzer dals 5 da mars 1944 <sup>2)</sup>  
 Art. 4 al. 3: Dal rest valan las prescripziuns da la procedura civila davart la procedura summarica confirm al senn.  
 Art. 7: Per il plant davart il possess (art. 927, 928 <sup>3)</sup>) e per las dumondas da relaschar scumonds concernent gauds e pastgiras che n'appartegnan betg al territori communal (art. 699 <sup>4)</sup>) valan las prescripziuns da la procedura civila davart la procedura da cumond.  
 Art. 13: aboli  
 Art. 103 al. 3: Cunter l'ordinaziun da la stimaziun e cunter la nominaziun dals experts po vegnir fatg recurs tenor l'artitgel 5 da questa lescha.  
 Art. 137 al. 4: Il recurs tenor l'artitgel 5 da questa lescha è pussaivel.

---

<sup>1)</sup> DG 350.000

<sup>2)</sup> DG 210.100

<sup>3)</sup> CS 210

<sup>4)</sup> CS 210

Agiunta

Tabella da concordanza

| versiun nova/versiun veglia |   |    | versiun nova/versiun veglia |   |       | versiun nova/versiun veglia |   |        |
|-----------------------------|---|----|-----------------------------|---|-------|-----------------------------|---|--------|
| 1                           | = | 1  | 33                          | = | 49    | 65                          | = | 79     |
| 2                           | = | 2  | 34                          | = | 50    | 66                          | = | 80     |
| 3                           | = | 3  | 35                          | = | 66    | 67                          | = | 81     |
| 4                           | = | 8  | 36                          | = | —     | 68                          | = | 81     |
| 5                           | = | 9  | 37                          | = | 51    | 69                          | = | 82     |
| 6                           | = | 18 | 38                          | = | 52    | 70                          | = | 83     |
| 7                           | = | 19 | 39                          | = | 53    | 71                          | = | 84     |
| 8                           | = | 20 | 40                          | = | 54    | 72                          | = | 85     |
| 9                           | = | 22 | 41                          | = | 55    | 73                          | = | 86     |
| 10                          | = | 23 | 42                          | = | 56/61 | 74                          | = | 87     |
| 11                          | = | 23 | 43                          | = | 56/61 | 75                          | = | 88     |
| 12                          | = | 24 | 44                          | = | 57    | 76                          | = | 89     |
| 13                          | = | 26 | 45                          | = | 58    | 77                          | = | 90     |
| 14                          | = | 27 | 46                          | = | 59    | 78                          | = | 91/92  |
| 15                          | = | 28 | 47                          | = | 60    | 79                          | = | —      |
| 16                          | = | 31 | 48                          | = | 62    | 80                          | = | 93/94  |
| 17                          | = | 32 | 49                          | = | 63    | 81                          | = | 95     |
| 18                          | = | 33 | 50                          | = | 64    | 82                          | = | 96     |
| 19                          | = | 34 | 51                          | = | 65    | 83                          | = | 97     |
| 20                          | = | 35 | 52                          | = | 67    | 84                          | = | 98     |
| 21                          | = | 36 | 53                          | = | 67    | 85                          | = | 105    |
| 22                          | = | 37 | 54                          | = | 68    | 86                          | = | 99     |
| 23                          | = | 39 | 55                          | = | 69    | 87                          | = | 99/100 |
| 24                          | = | 40 | 56                          | = | 70    | 88                          | = | 101    |
| 25                          | = | 42 | 57                          | = | 72    | 89                          | = | 102    |
| 26                          | = | 41 | 58                          | = | 71/73 | 90                          | = | 103    |
| 27                          | = | 43 | 59                          | = | 74    | 91                          | = | —      |
| 28                          | = | 44 | 60                          | = | 75    | 92                          | = | 104    |
| 29                          | = | 45 | 61                          | = | 76    | 93                          | = | 105    |
| 30                          | = | 46 | 62                          | = | 77    | 94                          | = | —      |
| 31                          | = | 47 | 63                          | = | 78    | 95                          | = | 106    |
| 32                          | = | 48 | 64                          | = | 79    | 96                          | = | 107    |

|     |   |         |     |   |         |     |   |         |
|-----|---|---------|-----|---|---------|-----|---|---------|
| 97  | = | 108     | 135 | = | 150     | 173 | = | 196/197 |
| 98  | = | 122     | 136 | = | 151     | 174 | = | 196     |
| 99  | = | 110     | 137 | = | 152     | 175 | = | 196     |
| 100 | = | 111     | 138 | = | 153     | 176 | = | —       |
| 101 | = | 112     | 139 | = | 154     | 177 | = | 200     |
| 102 | = | 113     | 140 | = | 155     | 178 | = | 201     |
| 103 | = | 114     | 141 | = | 156     | 179 | = | 202     |
| 104 | = | 115     | 142 | = | 157     | 180 | = | 203     |
| 105 | = | 117     | 143 | = | —       | 181 | = | 205     |
| 106 | = | 118     | 144 | = | 158     | 182 | = | 205     |
| 107 | = | 119/120 | 145 | = | 166     | 183 | = | 207     |
| 108 | = | 122/123 | 146 | = | 167     | 184 | = | 208     |
| 109 | = | 124     | 147 | = | 167     | 185 | = | 209/210 |
| 110 | = | 125     | 148 | = | 170/171 | 186 | = | 211     |
| 111 | = | 126     | 149 | = | 176     | 187 | = | —       |
| 112 | = | 127     | 150 | = | 168     | 188 | = | 212     |
| 113 | = | 128     | 151 | = | 169     | 189 | = | 213     |
| 114 | = | 129     | 152 | = | 172     | 190 | = | 214     |
| 115 | = | 130     | 153 | = | 174     | 191 | = | 215     |
| 116 | = | 131     | 154 | = | 175     | 192 | = | 216     |
| 117 | = | 65      | 155 | = | 175     | 193 | = | 217     |
| 118 | = | 132     | 156 | = | 178/180 | 194 | = | 218     |
| 119 | = | 134     | 157 | = | 179     | 195 | = | 219     |
| 120 | = | 135     | 158 | = | 132/178 | 196 | = | 220     |
| 121 | = | 136     | 159 | = | 182     | 197 | = | 221     |
| 122 | = | 137     | 160 | = | 183     | 198 | = | 222     |
| 123 | = | 138     | 161 | = | 184     | 199 | = | 223     |
| 124 | = | 139     | 162 | = | 185     | 200 | = | 224     |
| 125 | = | 140     | 163 | = | 186     | 201 | = | 225/233 |
| 126 | = | 141     | 164 | = | 187     | 202 | = | 226     |
| 127 | = | 142     | 165 | = | 188     | 203 | = | 227     |
| 128 | = | 143     | 166 | = | 189     | 204 | = | 228     |
| 129 | = | 144     | 167 | = | 190     | 205 | = | 229     |
| 130 | = | 145     | 168 | = | 191     | 206 | = | 230     |
| 131 | = | 146     | 169 | = | 192     | 207 | = | 231/232 |
| 132 | = | 147     | 170 | = | 193     |     |   | /234    |
| 133 | = | 148     | 171 | = | 194     | 208 | = | 235     |
| 134 | = | 149     | 172 | = | 195     | 209 | = | 237     |

|     |   |         |     |   |     |     |   |     |
|-----|---|---------|-----|---|-----|-----|---|-----|
| 210 | = | 238     | 230 | = | 259 | 250 | = | 280 |
| 211 | = | 239     | 231 | = | 260 | 251 | = | 281 |
| 212 | = | 240     | 232 | = | 261 | 252 | = | 282 |
| 213 | = | 241     | 233 | = | 262 | 253 | = | 283 |
| 214 | = | 242     | 234 | = | 263 | 254 | = | 284 |
| 215 | = | 243     | 235 | = | 264 | 255 | = | 285 |
| 216 | = | 244     | 236 | = | 265 | 256 | = | 286 |
| 217 | = | 245     | 237 | = | 267 | 257 | = | —   |
| 218 | = | 246     | 238 | = | 268 | 258 | = | 287 |
| 219 | = | 247/248 | 239 | = | 269 | 259 | = | 288 |
| 220 | = | 249     | 240 | = | 270 | 260 | = | 289 |
| 221 | = | 250     | 241 | = | 271 | 261 | = | 290 |
| 222 | = | 251     | 242 | = | 272 | 262 | = | 291 |
| 223 | = | 253     | 243 | = | 273 | 263 | = | 292 |
| 224 | = | —       | 244 | = | 274 | 264 | = | 293 |
| 225 | = | 254     | 245 | = | 275 | 265 | = | 294 |
| 226 | = | 255     | 246 | = | 276 | 266 | = | 296 |
| 227 | = | 256     | 247 | = | 277 | 267 | = | 297 |
| 228 | = | 257     | 248 | = | 278 | 268 | = | —   |
| 229 | = | 258     | 249 | = | 279 |     |   |     |